

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Evidenčné číslo: 101002/B/2023/S421000353414N

KOMISIA OSN PRE MEDZINÁRODNÉ OBCHODNÉ
PRÁVO

Bakalárska práca

2023

Erika Pethőová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA
UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KOMISIA OSN PRE MEDZINÁRODNÉ OBCHODNÉ
PRÁVO

Bakalárska práca

Študijný program: Ekónómia a právo
Študijný odbor: EKONÓMIA A MANAŽMENT
PRÁVO
Školiace pracovisko: Katedra medzinárodného práva a medzinárodných
vzt'ahov
Právnická fakulta
Vedúci bakalárskej práce: doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD.

2023

Erika Pethőová

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že som túto bakalársku prácu napísala samostatne pod odborným vedením školiteľa a s využitím prameňov a literatúry uvedenej v zozname použitej literatúry. Súčasne vyhlasujem, že tlačená verzia mojej práce je identická s verziou v elektronickej forme.

V Bratislave, dňa 12.5.2023

.....

Erika Pethőová

Abstrakt

PETHŔOVÁ, Erika: Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo (Bakalárska práca). Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta. Univerzita Komenského v Bratislave. Právnická fakulta. Katedra medzinárodného práva a medzinárodných vzťahov. Školiteľ: doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD. Počet strán: 52.

Cieľom tejto bakalárskej práce bolo zamerať sa na Komisiu OSN pre medzinárodné obchodné právo. V prvej časti práce sa rozoberá vznik Komisie, jej založenie, dôvody, prečo bolo za potreby založiť spomínanú organizáciu, jej prínosy pre medzinárodný obchod. Ďalej sa práca v prvej kapitole zameriava aj na pôsobnosť komisie a spôsob výkonu jej činnosti, a taktiež jej hlavné, pomocné orgány. V rámci druhej kapitoly sa zameriava na doterajší prínos Komisie OSN všeobecne. Druhá kapitola sa delí na dve podkapitole, v ktorých sa rozoberie podrobnejšie práca Komisie, a to Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG) a Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní. Aj pri Dohovore aj Vzorovom zákone spomíname ako sa začlenili do Slovenského právneho poriadku a ich prípadné využitie.

Kľúčové slová: Komisia OSN, UNCITRAL, medzinárodné právo, obchodné právo, CISG, pôsobnosť Komisie, dohovor, vzorový zákon

Abstract

PETHŮOVÁ, Erika. United Nations Commission on International Trade Law (Bachelor thesis). University of Economics in Bratislava. Faculty of National Economy. Comenius University in Bratislava. Faculty of Law. Department of International Law and International Relations. Thesis supervisor: doc. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD. Number of pages: 52.

The goal in this bachelor thesis was to focus on the United Nations Commission on International Trade Law. The first part of the thesis discusses the creation of the Commission, its establishment, the reasons, why it was important to establish the mentioned organization, its benefits for the international trade. Furthermore, the work in the first chapter also focuses on the scope of the Commission and the manner in which it carries out its activities, as well as its main, subsidiary bodies. The second chapter focuses on the contribution made so far by the UN Commission in general. The mentioned second chapter is divided into two subchapters which will discuss the Commission's work in more detail, namely the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG) and UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. Both the Convention and the Model law, we mention how they were incorporated into the Slovak legal order and their possible use.

Key words: UN Commission, UNCITRAL, international law, commercial law, CISG, scope of the Commission, convention, model law

Predhovor

Problematika tejto témy sa točí okolo medzinárodného obchodného práva, jeho harmonizácie. Všetku túto činnosť vykonáva Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo. Bez spomínanej organizácie by bol vo svete obchodovania chaos. Ona napomáha pri tvorbe kúpnych zmlúv medzi medzinárodnými organizáciami a v úprave medzinárodného obchodného práva. Na všetku túto činnosť tvorí dohovory, vzorové zákony a legislatívne techniky. Sama o sebe Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo je veľká organizácia, súčasťou ktorej je cca 70 členských štátov. Pri jej práci sa zúčastňuje mnoho právnikov a odborníkov z oblasti medzinárodného obchodu, bez ktorých by táto organizácia nefungovala tak ako má. Ďalej sa v práci bližšie zameriame na dva dôležité výsledky práce UNCITRAL, a to Dohovor OSN o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG), ktorý v dnešnom svete upravuje medzinárodnú kúpu tovaru medzi členskými štátmi, uľahčuje riešenie prípadných problémov, udáva základné, pomocné kroky pri riešení kúpnych zmlúv, určuje postavenie kupujúcich a predávajúcich. Druhým výsledkom je Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní, ktorý upravuje iný spôsob riešenia sporov medzi zmluvnými stranami, a to pred rozhodcovským súdom.

Túto tému som si vybrala z dôvodu, že sa mi zdala veľmi zaujímavá, a taktiež z dôvodu, že som sa chcela dozvedieť viac informácií o medzinárodnom obchode. Spracovaním tejto témy som sa dozvedela veľa užitočných informácií nie len o spomínanom medzinárodnom obchode, ale aj o Komisii OSN, akú dôležitú a obtiažnú funkciu vykonáva. Tému by som odporúčala každému, kto sa zaujíma o dianie vo svete, a teda dúfam, že každému, kto bude čítať túto bakalársku prácu, som prispela troškou vedomostí ohľadom medzinárodného obchodného práva, Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo, jej fungovania a jej dôležitosti vo svete.

Obsah

Úvod	9
1 Komisia Organizácie Spojených národov pre medzinárodné obchodné právo....	11
1.1 Vznik Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo.....	12
1.2 Pôsobnosť Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo a jej hlavné orgány.....	15
2 Doterajší prínos Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo.....	25
2.1 Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG)	27
2.2 Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní	34
Záver	41
Zoznam použitej literatúry	43
Prílohy	51

Zoznam príloh

Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee. 2205 (XXI). *Establishment of the United Nations Commission on International Trade Law*. 1966.

Úvod

Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo zahŕňa veľa informácií, je komplexná a časovo obtiažná na získanie daných informácií. Cieľom tejto bakalárskej práce bolo stručne ale výstižne spracovať vznik, pôsobnosť, prácu a výsledky Komisie. V prvej kapitole sme opísali pre vysvetlenie čo je medzinárodné obchodné právo, ďalej sme sa bližšie zamerali ako vznikla Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo alebo tiež známe ako UNCITRAL, zistili sme, že bola založená Rezolúciou 2205 (XXI), tiež že bola založená za účelom harmonizácie a modernizácie medzinárodného obchodného práva, keďže Organizácia Spojených Národov nemala žiadny taký existujúci orgán, ktorý by sa mohol venovať aj medzinárodnému obchodnému právu. Ďalšia informácia, ktorú sme zistili bola, že jej vznik vznikol z myšlienky vtedajšieho Generálneho tajomníka OSN, s pomocou jedného významného profesora. Samozrejme sa ustanovilo mnoho dôležitých vecí pri vzniku UNCITRAL, a to, koľko bude mať členov, na akú dobu sa volia, tiež, že by mala udržiavať úzku spoluprácu s určitými organizáciami. V druhej časti prvej kapitoly sme opísali pôsobnosť Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo. Určili sme ako vykonáva svoju pôsobnosť, ako sa rozhoduje a prijíma rozhodnutia, aký rokovací poriadok dodržiava. Zistili sme, že má pomocné orgány a to Pracovné skupiny a Sekretariát. Pracovných skupín je šesť, ktoré vždy mali určený okruh činností, ktoré vykonávajú, a bližšie nie sú pomenované, len vždy podľa ich práce v danom momente. Tiež sme opísali tri významné oblasti, ktorými vykonáva svoju pôsobnosť, čiže či vytvára dohovory, legislatívne techniky, vzorové zákony alebo odporúčania. Ku koncu prvej kapitoly spomenieme aj prítomnosť Slovenskej republiky v tejto organizácii, ako sa zúčastňuje zasadnutí a či prispieva svojou prácou k výsledkom. Druhá kapitola sa zameriava na výsledky UNCITRAL. Na začiatku druhej kapitoly spomenieme všetky dohovory a vzorové zákony, ktoré do dnešného dňa UNCITRAL vytvorila, ale aj to, čomu sa venovala na poslednom zasadnutí v roku 2022. Bližšie sme opísali Dohovor OSN o medzinárodnej kúpe tovaru, tiež známe ako CISG a Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní, alebo inak o medzinárodnej obchodnej arbitráži. Zistili sme, že CISG je veľmi dôležitým dohovorom v oblasti medzinárodného obchodného práva, pretože upravuje kúpne zmluvy, práva a povinnosti zmluvných strán a vyvažuje nerovnováhu medzi nimi. Tiež sme opísali jej vznik, ktorý začal niekedy v 20. rokoch 20. storočia. Spomenuli sme aj, kedy sa stala Slovenská republika zmluvným štátom CISG a príklady jej využitia. V druhej časti druhej kapitoly sme opísali Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní, ktorý

predstavuje špeciálnu dohodu zmluvných strán, že niektoré alebo všetky ich spory sa budú riešiť pred rozhodcovským súdom. Tiež sme spomenuli, čo vlastne upravuje zákon o rozhodcovskom konaní, aké úpravy a súvislosti má Slovenská republika s UNCITRAL Vzorovým zákonom.

1 Komisia Organizácie Spojených národov pre medzinárodné obchodné právo

Komisia Organizácie Spojených národov pre medzinárodné obchodné právo (po angl. United Nations Commission on International Trade Law, ďalej „UNCITRAL“) je poradným orgánom Valného zhromaždenia Organizácie Spojených národov (ďalej „OSN“). Jej sídlo sa nachádza vo Viedni vo Vienna International Centre, ktorý je komplex budov riadený OSN.

Môžeme usúdiť, že existencia určitej organizácie, ktorá rozumie dôležitosti rozvíjania a udržiavania cezhraničného právneho rámca na uľahčenie medzinárodného obchodu, je nevyhnutné. V našom rýchlo rozvíjajúcom sa svete, ktorý je vzájomne ekonomicky závislý, je celosvetovo známe akú dôležitú úlohu táto organizácia vykonáva.¹

Právo medzinárodného obchodu si prešlo tromi štádiami vývoja. V prvom štádiu sa objavila ako *lex mercatoria*. *Lex mercatoria* v staršom význame znamená súbor pravidiel všeobecne akceptovaných a v novšom význame právo medzinárodného obchodu alebo transakcií. Všeobecne *lex mercatoria* je autonómny systém práva, ktorý upravuje vzťahy medzi medzinárodnými obchodníkmi. V preklade znamená právo obchodníkov. V druhom štádiu bolo začlenené do mestského práva jednotlivých štátov. Toto zabezpečilo slobodné využívanie práva, tiež to, že sa aplikovalo na rôzne medzinárodné pomery obchodníkov. Tretie štádium je to súčasné, kedy mestské právo už nespĺňalo požiadavky na riešenie problémov, a v prípadoch cezhraničného obchodu je dôležité mať určené ucelené pravidlá.²

Medzinárodné obchodné právo predtým, ako ho poznáme dnes bolo len súborom nepísaných pravidiel založených na zvykoch. Tie zahrňovali vernosť zmluvám a právo na obhajobu. Po prvej svetovej vojne sa medzinárodný obchod enormne rozšíril a tým sa žiadal súbor pravidiel. Práve medzinárodné obchodné právo je tým nástrojom, ktorý umožňuje tvorbu medzinárodného obchodu pod dohľadom zákona. Dnes toto odvetvie zahŕňa viacero vetiev práva a tiež čerpá z viacerých právnych odvetví.³

¹ United Nations Commission on International Trade Law [27.12.2022]

² Javed, S. *Lex Mercatoria and Codification of International Trade Law*. Black n' White Journal. [27.12.2022]

³ Permanent Mission of France to the United Nations and the International Organisations in Vienna. *What is International trade law?* [29.12.2022]

1.1 Vznik Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo

Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo bola založená Uznesením 2205 (XXI) v New Yorku dňa 17. decembra 1966 Valným zhromaždením OSN. Zohráva veľmi dôležitú úlohu pre zachovanie harmonizácie a modernizácie medzinárodného obchodného práva. Vo svojej pôsobnosti pripravuje a propaguje adaptáciu legislatívnych a nelegislatívnych nástrojov vo viacerých dôležitých oblastiach komerčného práva.⁴

Jej založeniu predchádzali rozdiely v jednotlivých národných právnych predpisoch, ktoré upravovali medzinárodné právo, a práve Valné zhromaždenie OSN si tieto rozdiely všimlo. Tým bola existencia Komisie žiadaná ako nástroj pre Organizáciu spojených národov, čím mohla venovať viac pozornosti jednotlivým rozdielom a ich veľkosti eliminovať, alebo popripade úplne odstrániť.

V roku 1962 v Londýne sa konalo zhromaždenie ohľadom prameňov práva pre medzinárodný obchod. Profesor Clive M. Schmitthoff bol uznávanou autoritou medzinárodného obchodného práva, a práve on na tomto zhromaždení vyzdvihol nedostatok účelnej spolupráce medzi riadiacimi agentúrami. Podľa jeho slov progresívne spojenie a spolupráca medzi nimi je ďalším dôležitým krokom v rozvíjaní autonómneho práva medzinárodného obchodu. Následne, v článku napísanom Schmitthoffom, bolo navrhnuté, že by mala vzniknúť medzinárodná organizácia najvyššieho možného rádu, ak je možné tak na rovnakej úrovni ako je Organizácia Spojených národov, a mala by byť poverená úlohami týkajúcimi sa koordinácie. Profesor Schmitthoff bol akreditovaný na prípravu štúdie, ktorá sa stala základom rozhodnutia Generálneho tajomníka a Valného zhromaždenia OSN v prípade založenia Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo.⁵

Na 20. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN dňa 20. decembra 1965, Valné zhromaždenie zvažovalo určité kroky pre rozvoj medzinárodného obchodného práva. Uznalo, že Organizácia Spojených národov je centrom pre harmonizáciu činností národov v medzinárodnej spolupráci a pre riešenie medzinárodných ekonomických problémov. Tiež uznalo, že rozdiely v jednotných právnych úpravách podstatne vplývajú ako prekážka pre rozvoj svetového obchodu. Uctilo si prácu OSN v oblasti harmonizácie medzinárodného obchodného práva a propagácií prijímania dohovorov, ale Valné zhromaždenie bolo presvedčené, že je potreba vyššej spolupráce. Preto žiadalo Generálneho tajomníka, v tom

⁴ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: I. Origin, mandate and membership of UNCITRAL*. s. 1

⁵ United Nations. *Uniform Commercial Law in the Twenty-first Century: Proceeding of the Congress of the UN Commission on International Trade Law*. s. 7

čase U Thant, aby na ďalšom ročnom zasadnutí, t. j. na 21. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN, predložil obsiahlu správu, ktorá musí obsahovať tri časti. Prvou je prieskum práce v oblasti unifikácie a harmonizácie práva pre medzinárodný obchod. Druhá časť musí obsahovať analýzu možných prístupov a metód pre harmonizáciu rozličných tém, a súčasne, či sú to riešenia pre regionálne, medziregionálne alebo celosvetové problémy. Na záver, posledná časť má byť úvaha, ktorý z orgánov OSN by bola vhodná pre ďalšiu spoluprácu v rozvoji práva pre medzinárodný obchod.⁶

Analýza krajín a ich zapájanie sa do aktivít preukázala, že bola extrémne nízka a takmer nedosiahnuteľná pre jednotlivé regióny, poukázala na cestu nápravy a pokroku v procese zjednotenia a harmonizácie OSN, kde bolo členstvo veľmi rôznorodé a univerzálne, pričom každý člen reprezentoval iné právne, sociálne a ekonomické systémy, rôzne vývojové štádiá ekonomického pokroku. A keďže neexistoval žiadny taký orgán OSN, ktorý by bol technicky kompetentný v tomto smere, a tiež by mohol venovať dostatočné množstvo času a dlhodobého úsilia, bolo za potreby vytvoriť nový orgán. Členstvo v ňom bolo založené na základe spravodlivého zastupovania regiónov sveta.⁷

Novým orgánom sa stala Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo. Na 21. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN, VZ preskúmalo správu Generálneho tajomníka, U Thanta. Uznalo, že spolupráca v medzinárodnom obchode je dôležitým činiteľom pre zachovanie dobrých vzťahov medzi štátmi, a v prvom rade pre zachovanie mieru a bezpečnosti. Ďalej uznalo úsilie vládnych ale aj mimovládnych organizácií k harmonizácii medzinárodného práva, a to propagovaním prijímania medzinárodných dohovorov. Tiež, že dôležitosť riešenia problému a rozvoj danej oblasti sú neúmerné kvôli viacerým čiastkovým faktorom, ktoré predstavujú, že niektoré krajiny majú obmedzenú spôsobilosť v oblasti, niektorých spolupráca je nedostatočná alebo ich zapájanie sa je malé. Následne súhlasilo s presvedčenosťou tajomníka, že je potrebné aby Organizácia Spojených národov hrala viac aktívnu rolu v zmiernovaní právnych prekážok v oblasti medzinárodného obchodu. Tiež uznalo, že neexistuje žiadny taký orgán OSN, ktorý by bol oboznámený s technickou stránkou problematiky a súčasne by mal dostatok času. Tým Valné zhromaždenie OSN „rozhodlo sa vytvoriť Komisiu OSN pre medzinárodné obchodné právo,

⁶ Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee. 2102 (XX). *Consideration of steps to be taken for progressive development in the field of private international law with a particular view to promoting international trade* [2.3.2023]

⁷ United Nations. *Uniform Commercial Law in the Twenty-first Century: Proceeding of the Congress of the UN Commission on International Trade Law*. s. 7

ktoré by malo mať za predmet propagáciu postupnej harmonizácie a unifikácie medzinárodného obchodného práva“.⁸

Ďalej sa rozhodlo, že bude mať 29 členských štátov volených VZ na dobu šiestich rokov (dnešný počet členov je 70). Členstvo v UNCITRAL zaisťovalo spravodlivé zastúpenie všetkých regiónov sveta, preto sa zvolilo sedem členov z Afrických štátov, päť z Ázijských štátov, štyria z Východnej Európy, päť z Latinsko-Amerických štátov a osem členov zo Západnej Európy a ostatných štátov. Samozrejme zástupcovia jednotlivých krajín boli významné osobnosti z oblasti medzinárodného obchodného práva. Toto uznesenie ďalej obsahovalo, že Komisia za normálnych okolností zasadá raz ročne. Taktiež o výkone jeho pôsobnosti, ktorú rozoberáme v nasledujúcej časti práce.⁹

Z prvého zasadnutia UNCITRAL v roku 1968 je známe, ktoré štáty boli vymenované ako členovia na dobu šiestich rokov, sú to: Argentína, Austrália, Belgicko, Brazília, Konžská demokratická republika, Mexiko, Rumunsko, Španielsko, Sýria, Tunisko, Maďarsko, India, Irán, Keňa, Spojené štáty Americké. Ďalšími členmi je 14 štátov, ktorých členstvo vzniklo na dobu troch rokov, tými sú: Chile, Kolumbia, Nigéria, Nórsko, Thajsko, Československo, Francúzsko, Ghana, Taliansko, Japonsko, Sovietsky zväz, Zjednotená arabská republika, Spojené Kráľovstvo a Tanzánia.¹⁰

Niekoľko zástupcov vyzdvihlo, aby UNCITRAL udržiaval blízku spoluprácu s ostatnými orgánmi OSN, a to hlavne s Konferenciou Spojených národov pre obchod a rozvoj (po ang. United Nations Conference on Trade and Development, ďalej „UNCTAD“). Tým pádom UNCITRAL neprekladá svoju výročnú správu len Valnému zhromaždeniu OSN, ale musí ju predložiť aj UNCTAD pre jej doplňujúce komentáre. Ak takéto vzniknú, spolu s návrhmi, ktoré by mala Komisia zahrnúť do svojej práce, sa všetko posielajú Valnému zhromaždeniu. Táto blízka spolupráca je účelná aj kvôli tomu, že harmonizácia a modernizácia medzinárodného obchodného práva zohráva dôležitú úlohu v rozvoji jednotlivých krajín, čo spolu s rozšírením medzinárodného obchodu predstavuje primárny cieľ UNCTAD. Samozrejme dôležitá bola aj spolupráca s ostatnými orgánmi OSN v oblasti harmonizácie obchodného práva. Ešte pred založením Komisie, veľa významného úsilia bolo vynaložené rôznymi medzinárodnými, národnými, vládными organizáciami v danej oblasti, a preto počas pôsobnosti Komisie, tieto organizácie majú byť

⁸ Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee. 2205 (XXI). *Establishment of the United Nations Commission on International Trade Law*. [20.1.2023]

⁹ Vid'. p. 8

¹⁰ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). A. *Report of the Commission: Establishment and Terms of Reference of the Commission*. [21.1.2023]

povzbudzované v pokračujúcej spolupráci, aj kvôli vyvarovaniu sa duplikátom pri jednotlivých problematikách.¹¹

1.2 Pôsobnosť Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo a jej hlavné orgány

Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo bola založená Valným zhromaždením OSN aby propagovala postupnú harmonizáciu a unifikáciu práva pre medzinárodný obchod. Jej pôsobnosť vyplýva zo zakladajúcej listiny Rezolúcie 2205 (XXI) v článku II., teda vykonáva svoj mandát na základe ôsmich bodov:

- a) Posilňovať spoluprácu, nadväzovať koordináciu medzi organizáciami, ktoré sa aktívne zapájajú v tejto oblasti,
- b) propagovať širšiu účasť na už existujúcich dohovoroch a širšie prijatie existujúcich modelových zákonov,
- c) navrhovať, pripravovať a spolupracovať pri implementácii nových dohovorov a modelových zákonov, aby ich kodifikácia bola širšie akceptovaná, niekedy v spolupráci s organizáciami pôsobiacimi v danej oblasti,
- d) propagovať spôsoby pre zabezpečenie jednotného výkladu a aplikácie medzinárodných dohovorov, modelových zákonov v oblasti medzinárodného obchodného práva,
- e) zber a šírenie informácií o národnej legislatíve, o rozvíjaní moderného právneho vývoja, napríklad v oblasti judikatúry medzinárodného obchodného práva,
- f) zabezpečiť a udržať blízku spoluprácu s UNCTAD,
- g) udržiavať styčný bod s ostatnými organizáciami OSN, so špecializovanými agentúrami v oblasti medzinárodného obchodu,
- h) urobiť ďalšie kroky, ktoré budú dôležité pre udržanie funkcie UNCITRAL.^{12,13}

¹¹ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). *A. Report of the Commission: Establishment and Terms of Reference of the Commission*. [21.1.2023]

¹² United Nations. *A Guide to UNCITRAL: I. Origin, mandate and membership of UNCITRAL: B. Mandate*. s. 1.

¹³ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). *Chapter I: Establishment and Terms of Reference of the Commission: B. Terms of reference given to the Commission by the General Assembly in resolution 2205 (XXI)*. [27.1.2023]

Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo je žiadaná aby vykonávala svoju funkciu s ohľadom na záujmy všetkých, a hlavne na rozvíjajúce sa krajiny.¹⁴

Na prvom zasadnutí UNCITRAL, ktoré sa uskutočnilo v období od 29. januára do 26. februára 1968, sa členské štáty dohodli, že budú postupovať v súlade s rokovacím poriadkom Valného zhromaždenia OSN. Určité veci si postupom času upravia podľa svojej vôle a potreby, prípadne si vytvoria vlastné pravidlá, vlastný rokovací poriadok. Viacero prítomných rečníkov sa vyjadrilo, že všetka práca, vynaložené úsilie by sa malo stretnúť v rozhodnutí, ktoré sa dosiahne konsenzom. Svoje tvrdenia zdôvodnili tým, že mnoho prípadov harmonizácie, ktoré boli dosiahnuté v medzinárodnom obchodnom práve, boli výsledkom rozhodnutia dosiahnutím konsenzu. Po ďalšie, je ešte stále dosť prípadov, v ktorých nehľadiac na dlhodobé výskumy a diskusie, rozhodnutie sa nedosiahlo práve pre absenciu konsenzu. Prípustnosť inak dosiahnutého rozhodnutia, je možné len v prípade, ak sa všetky možnosti dosiahnutia konsenzu vyčerpajú, a v tom prípade sa bude hlasovať. UNCITRAL s týmito vyjadreniami súhlasil, rozhodol, že výsledok rokovaní sa bude dosahovať konsenzom, v prípade jeho absencie, hlasovaním, ako to je určené v rokovacom poriadku Valného zhromaždenia OSN.¹⁵

Generálny tajomník, U Thant, vyjadril svoj názor na 21. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN ohľadom medzinárodného obchodného práva, že to je „*súbor pravidiel obchodnoprávnej povahy upravujúce obchodné vzťahy, ktoré zahrňuje viaceré krajiny*“¹⁶. Táto definícia je zhodná s konceptom medzinárodného obchodného práva opísaného v dôvodovej správe stáleho zástupcu Maďarska. Samozrejme sa zapamätala, a viacero zástupcov žiadalo na prvom zasadnutí UNCITRAL, aby sa prijala ako definícia medzinárodného obchodného práva. Ale na druhú stranu, mnohí vyzdvihli problémy, ktoré podľa nich mali tiež obsahovať otázky súkromnoprávnej povahy, keď sa už mala prijať oficiálna definícia. Neskôr vzišlo, že v tomto štádiu Komisie nie je nevyhnutné aby sa prijímala definícia pre medzinárodné obchodné právo, keďže jeho formulácia bola veľmi obtiažná a nebola dôležitým krokom pri prijímaní pracovného programu Komisie.¹⁷

¹⁴ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). Chapter I: Establishment and terms of reference of the Commission: B. Terms of reference given to the Commission by the General Assembly in resolution 2205 (XXI). [27.1.2023]

¹⁵ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). Chapter III: General debate: D. Organizational matters, 1. The principle of consensus. [27.1.2023]

¹⁶ Report of the Secretary General (A/6396) - 21. session of the General Assembly, agenda item 88. [27.1.2023]

¹⁷ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). Chapter III: General debate: A. General observations. [30.1.2023]

Pôsobnosť Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo je vykonávaná na troch úrovniach. Prvou úrovňou je sama o sebe Komisia, čiže UNCITRAL, ktorá vykonáva svoju činnosť ročnými plenárnymi zasadnutiami. Druhým orgánom sú medzivládne pracovné skupiny, ktoré riešia témy pracovného programu Komisie. Na záver, posledným orgánom je sekretariát UNCITRAL, ktorý vypomáha Komisii a pracovným skupinám.¹⁸ Od toho, ako dobrý, alebo naopak zlý bude pripravovaný dohovor, vzorový zákon, záviselo, ako hlboko sa zapájal Sekretariát, pracovné skupiny alebo iné organizácie a tiež aké techniky sa používali pri formulácii viet.

Pracovné skupiny väčšinou zasadajú raz až dvakrát do roka, kedy predkladajú správy o svojej práci Komisii. UNCITRAL si vytvoril šesť pracovných skupín, ktoré sú rozdelené pre určitý okruh tém, nimi sú: *pracovná skupina pre mikro, malé a stredné podniky; pre urovnávanie sporov; pre riešenie sporov medzi investorom a štátom; pre elektronický obchod; pre pravidlá platobnej neschopnosti; pre obchodovateľné prepravné dokumenty*.¹⁹ Členom pracovných skupín sú všetky členské štáty UNCITRAL. Vo väčšine prípadov, keď majú pracovné skupiny pridelenú určitú úlohu, alebo tému, musia ju vyriešiť bez zásahu Komisie, okrem prípadov, keď treba aby Komisia spravila nejaké vážne rozhodnutie alebo je za potreby usmernenie pri danej téme. V každej pracovnej skupine je zvolený predseda a spravodajca. Pracovné skupiny majú vlastný sekretariát, ktorého úlohou je aby pripravil všetky potrebné dokumenty na zasadnutie pracovnej skupiny, tiež zabezpečuje administratívne služby a vytvára správu o zasadnutí. Tieto správy sa na konci zasadnutia formálne prijímu a predkladajú sa na ročnom zasadnutí UNCITRAL na schválenie.²⁰

Sekretariát UNCITRAL vykonáva rôzne funkcie a práce, napríklad prípravu štúdií, správ, návrhov textov na témy, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti a bude ich treba prerokovať v pracovných skupinách, tiež právny výskum alebo návrh textov, ktoré už sú zahrnuté v programe rokovania pracovnej skupiny. Personál sekretariátu zahŕňa malý počet kvalifikovaných právnikov z rôznych krajín, okrem ostatných profesionálov. Pri výkone svojej činnosti, niekedy je za potreby pomoc od externých odborníkov, ktorí poznajú rôzne právne tradície, tiež konzultácie s nimi, alebo len všeobecne rady odborníkov v určitej oblasti. Títo odborníci väčšinou zahŕňajú bankárov, právnikov, sudcov, ale tiež aj členov medzinárodných profesijných organizácií. V niektorých prípadoch sa stalo, že pripravovaný

¹⁸ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: III. Organization and methods of work*.

¹⁹ United Nations Commission on International Trade Law. *Working groups*. [2.2.2023]

²⁰ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: III. Organization and methods of work: B. Working Groups*.

text nebol prevzatý pracovnou skupinou na rokovanie, ale celé bolo prerokované sekretariátom spolu s odborníkmi. Takýmto prípadom je predbežný návrh rozhodcovského konania z roku 1976, ktorý bol pripravený v spolupráci s odborníkmi a s komentármi predložený Komisii, a prípadne upravený po rokovaní Komisie.²¹

UNCITRAL sám o sebe, alebo inak Komisia OSN vykonáva svoju činnosť ročnými zasadnutiami buď vo Viedni alebo v New Yorku, kde zvyčajne jej náplňou býva adaptácia, finalizácia návrhov textov, ktoré mu pripravili pracovné skupiny. Okrem toho tiež rokujú o doteraz vykonanej práci skupín, prípadne o témach budúceho výskumu, ďalšej práce. Navyše skúma aj to, ako ide propagácia už vydaných právnych textov, tiež referencie pracovných skupín v spolupráci s medzinárodnými organizáciami a v neposlednom rade aj administratívne náležitosti. Na každom ročnom zasadnutí členské štáty zvolia predsedu, podpredsedu a spravodajcu, ktorí vykonávajú svoju funkciu do ďalšieho ročného zasadnutia. Zaujímavosťou je, že členovia Organizácie Spojených národov a tiež medzinárodné alebo regionálne organizácie sú prizvaní na ročné zasadnutia UNCITRAL ako pozorovatelia.²²

Na spomínanom zasadnutí Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo v roku 1968, sa členské štáty dohodli na deviatich oblastiach, ktoré budú spadať do jej pôsobnosti, alebo presnejšie budú programom jej práce: „*medzinárodný predaj tovaru, medzinárodná obchodná arbitráž, doprava, poistenie, medzinárodné platby, duševné vlastníctvo, eliminácia diskriminácie v právach dotýkajúcich sa medzinárodného obchodu, zastupiteľstvo, legalizácia dokumentov*“.²³ Mnoho z týchto oblastí ale neprevzali, ako napríklad poistenie, vylúčenie diskriminácie v právach dotýkajúcich sa medzinárodného obchodu, zastupiteľstvo a legalizáciu dokumentov. Neskôr niektoré oblasti dostali prioritný status, čiže boli na programe tými najdôležitejšími na prerokovanie, nimi sú medzinárodný predaj tovaru, medzinárodná obchodná arbitráž, elektronický obchod (e-commerce), atď.

Mnohokrát sa však program Komisie po tomto prvom zasadnutí menil. Predovšetkým to bolo kvôli vývoji technológií, zmene medzinárodných trendov, zmene obchodných zvyklostí, avšak nemôžeme zabudnúť ani na ekonomické a finančné krízy, ktoré v značnej miere ovplyvnili vývoj všetkého, hlavne medzinárodného obchodu. Témy rokovaní však môžu vzniknúť rôznymi spôsobmi. Eventuálne, môžu predložiť návrh na

²¹ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: III. Organization and methods of work: D. Secretariat.*

²² United Nations. *A Guide to UNCITRAL: III. Organization and methods of work: A. UNICTRAL (the Commission).*

²³ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV. Work of UNCITRAL: A. Selection of the work programme.*

prejednanie vlády, alebo môžu vzniknúť aj po konzultácií s rôznymi medzinárodnými organizáciami, ale tiež aj na špeciálnych seminároch, respektíve ako vedľajšia téma pri prerokovávaní určitého predmetu. Ohľadom toho, či niektorá z navrhnutých tém má byť zaradená do programu alebo nie, zohráva rozhodujúcu úlohu záujem rozvojových krajín, zmeny trendov v obchodných praktikách alebo vývoj technológií. Pri tomto rozhodovaní, ide mnohokrát o témy, ktoré vznikli zo skúseností pri realizácii už existujúcich právnych textov, a tým sa vyskytla otázka ich pozmenenia. Komisia neskôr zvážila svoj program rokovania a tie oblasti, ktoré spadajú do pôsobností špeciálnych medzinárodných organizácií, sa stali predmetom spoločnej práce.²⁴

Pre modernizáciu medzinárodného obchodného práva UNCITRAL využíva rôzne techniky a nástroje, ktoré majú flexibilný a funkčný prístup. **Legislatívne techniky, zmluvné techniky a vysvetľujúce techniky.** Tieto vymenované sú tri široké kategórie, do ktorých spadajú všetky techniky, ktorými UNCITRAL vykonáva svoju pôsobnosť, oni sami o sebe pôsobia na rôznych stupňoch a zahŕňajú rôzne kompromisy, či prijatie rozličností.²⁵ V poznámkach Generálneho tajomníka z prvého zasadnutia Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo sa spomína, akým spôsobom bude Komisia vykonávať harmonizáciu a unifikáciu medzinárodného obchodného práva. Tými spôsobmi sú práve príprava a propagácia nových dohovorov, úprava už existujúcich dohovorov, vzorových zákonov, samozrejme propagácia prijímania medzinárodných obchodných podmienok, ustanovení, zvykov a praktík, v spolupráci s inými medzinárodnými organizáciami ak to je za potreby.²⁶

1. **Legislatívne techniky zahŕňajú dohovory, vzorové zákony, legislatívne príručky a odporúčania, a vzorové ustanovenia.** Dohovor predstavuje zjednotenie práva prostredníctvom ustanovenia záväzných právnych predpisov. Jednotlivé štáty sú povinné tieto dohovory ratifikovať, predstavujú pre štáty záväzný nástroj. Využívanie dohovorov je v takom prípade, keď je za potreby dosiahnuť vysoký stupeň harmonizácie práva, a zároveň štát má za povinnosť zabezpečiť súlad svojho domáceho práva s daným dohovorom. V prípade ak dohovor na vyriešenie prípadu nestačí, kvôli neposkytnutiu dostatočnej flexibility, môže sa siahnuť po vzorovom zákone alebo prípadne legislatívnej príručke.²⁷

²⁴ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: III. Organization and methods of work: B. Working Groups.*

²⁵ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV. Work of UNCITRAL: B. Techniques of modernization and harmonization.*

²⁶ United Nations on International Trade Law. First Session. Note by the Secretary-General. *Organization and methods of work.* [16.2.2023]

²⁷ Vid'. pozn. 25

Ako sme spomenuli, pre lepšiu flexibilitu a lepšie prispôsobenie sa domácim podmienkam, sa vytvorí vzorový zákon. Vzorový zákon je vhodným prostriedkom pre modernizáciu a harmonizáciu v prípadoch, keď štáty potrebujú spraviť určité zmeny na adaptáciu sa miestnym pomerom. Prirodzene vzorový zákon je ľahší na prijatie ako text, ktorý obsahuje ustanovenia, ktoré sa nedajú zmeniť, aj keď upravujú tú istú problematiku. Okrem toho však štáty sú povzbudzované takým smerom, aby uskutočňovali čo najmenej zmien pri uzákonení vzorových zákonov. Keď to zoberieme z pohľadu UNCITRAL, tak vytvorenie vzorového zákona je menej nákladné ako dohovoru, pretože sú dokončené a prijaté na ročných zasadnutiach UNCITRAL, naproti dohovoru, ktorý vyžaduje zvolanie diplomatickej konferencie. Ako príklad môžeme uviesť dva vzorové zákony vytvorené UNCITRAL, a to Vzorový zákon na Medzinárodnú obchodnú arbitráž a Vzorový zákon na Elektronický obchod, rozdiel medzi týmito vzormi predstavuje ako sa môže meniť pri adaptácii jednotlivými štátmi, ohľadom na flexibilitu a jednotlivé požiadavky. Vzorový zákon na obchodnú arbitráž je možno povedať procesný nástroj, ktorý poskytuje vzájomne súvisiace články. Na druhú stranu vzorový zákon na elektronický obchod je skôr koncepčný text, ktorý chce aby sa dodržovali jednotlivé princípy obsiahnuté v jeho texte.

Ďalšími nástrojmi v okruhu legislatívnych techník sú legislatívne príručky a odporúčania, vzorové ustanovenia. V mnohých prípadoch, pripravenie dohovoru alebo vzorového zákona nespĺňa dané požiadavky na vyriešenie určitého problému, alebo nemá vyhovujúcu formu, pretože národné právne systémy používajú rozličné legislatívne techniky na dosiahnutie cieľa. Okrem toho, tiež v mnohých prípadoch štáty nie sú pripravené na to, aby prijali jeden spoločný prístup na vyriešenie danej problematiky. V takýchto prípadoch je lepšie nevytvoriť jednotný dohovor alebo vzorový zákon, ale riešením je vydať legislatívne techniky alebo odporúčania, ktoré obsiahnu celý okruh problematiky. Pripravený text by obsahoval viacero možných riešení, namiesto jedného všeobecného. Vláda a zákonodarné orgány takto vedia preskúmať zhodu existujúcich zákonov v danom sektore a tak vybrať jeden z možností legislatívnej príručky. Vzorové ustanovenia sú vytvorené pre použitie v budúcich dohovoroch a pri revízií tých starších. Sú dôležité v tých smeroch, kde bude potrebná modernizácia a zjednotenie, ale nie je vedno, kedy sa reálne využijú.²⁸

2. Zmluvné techniky predstavujú **súbor pravidiel** alebo všeobecnú jednotnú klauzulu pri vypracovávaní zmlúv. Takýto proces štandardizácie má veľa výhod, pretože vie

²⁸ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV. Work of UNCITRAL: B. Techniques of modernization and harmonization.*

odhaliť oblasti, ktoré potrebujú úpravu, či je nejaká klauzula efektívna, aktuálna, prípadne neplatná, a tým poskytne medzinárodne uznávané riešenia problémov. Príkladom týchto zmluvných techník na riešenie problémov sú Zmierovacie pravidlá a Rozhodcovské konanie, ktoré si rozoberieme podrobnejšie v neskoršej kapitole.²⁹

3. Po ďalšie, keď nie je vhodné alebo vyhovujúce vytvoriť vzorový zákon, zmluvné pravidlo, alternatívou môžu byť aj vysvetľujúce techniky. Tieto tiež zahŕňajú **právne príručky, príručky ohľadom praxe a iných informácií** a ako posledné **výkladové vyhlásenia**. V tých prípadoch, keď strany vytvárajúce medzinárodné zmluvy sa stretávajú s nedostatkom skúseností v danej oblasti, informácií alebo zdrojov, riešením môže byť vytvorenie právnej príručky. Tieto zmluvy musia byť vytvárané s veľkým dôrazom na podrobnosti daného prípadu, a preto zvyčajne nie je možné aby sa vytvorila vzorová zmluva, s prihliadnutím na náklady ich vytvorenia oproti využívanosti. Ich riešením je vytvoriť príručku, ktorá obsahuje rôzne problémy, popisuje dôsledky, tiež výhody a nevýhody jednotlivých riešení a odporučí použitie daného riešenia v jestvujúcich okolnostiach. Hlavným cieľom nie je vytvorenie zmlúv, ale nájsť účel na širšie prerokovanie tém a s nimi súvisiacich problémov, ktoré sú v záujme zákonodarcov.

Tieto spomenuté vysvetľujúce alebo interpretačné techniky boli vymyslené a sú používané v prípadoch, keď bolo za potreby jednotne vysvetliť určitý text, kde žiadosť predpisujú rozšírené zmeny v obchodných zvyklostiach, vývoji technológií, vo vysvetleniach súdov. Tento typ techniky môže byť prospešný napríklad pri dohovoroch a ich novelizácií, keďže môžu vzniknúť výrazné technické problémy. Príručky ohľadom praxe a ostatných informácií boli vytvorené pre účely použitia sudcom a právnikom. V roku 2009 UNCITRAL vydala „cvičebnú príručku“, ktorá obsahovala informácie a praktický pohľad na cezhraničnú platobnú neschopnosť, jeho obsahom boli aj insolvenčné zmluvy (protokoly). V roku 2011 naopak prijali text s názvom „Vzorový zákon na cezhraničnú platobnú neschopnosť“ z perspektívy súdnictva. Bola pripravená v spolupráci so sudcami a odborníkmi na platobnú neschopnosť s ohľadom na vznikajúce otázky v tejto oblasti.³⁰

Rozhodnutia v Komisii sú prijímané členskými štátmi. Prítomnosť nečlenov a pozorovateľov je výhodou členských štátov, pretože pri rozhodovaní berú do úvahy ich názory pri určovaní stanovísk k otázkam, o ktorých sa má rozhodnúť. Ako sme už

²⁹ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV. Work of UNCITRAL: B. Techniques of modernization and harmonization*.

³⁰ Vid'. pozn. 29

spomenuli, dlhoročnou praxou ako dosiahnuť rozhodnutie, je konsenzus. Vždy, keď sa dá, musí sa dosiahnuť konsenzus, v prípadoch, keď to nie je možné, tak sa pristupuje na hlasovanie podľa rokovacieho poriadku Valného zhromaždenia OSN.³¹

Dôležitou súčasťou vykonávania mandátu UNCITRAL je zosúladiť svoju prácu s organizáciami aktívnymi v medzinárodnom obchodnom práve, či už v rámci Organizácie Spojených národov alebo mimo nej, za účelom povzbudenia spolupráce medzi nimi, aby sa vyvarovali duplikáciám, propagovať efektívnosť, dôslednosť pri modernizácii a harmonizácii obchodného práva. Samozrejme toto všetko vykonáva z dôvodu, aby uľahčil výmenu informácií a nápadov. Aktívne udržuje blízky kontakt s rôznymi vládny aj mimovládny organizáciami, ktoré sa aktívne zapájajú do práce UNCITRAL. Na zasadnutiach týchto orgánov je zastúpená svojim sekretariátom a aktívne sa zapája do ich práce, v prípadoch súvisiacich s Komisiou OSN pre medzinárodné obchodné právo. Ako príklad tých organizácií, môžeme spomenúť: Haagska konferencia pre medzinárodné právo súkromné, Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), Svetová banka alebo Svetová obchodná organizácia.³² Všetko vynaložené úsilie v spolupráci s inými organizáciami je dôležitá a naďalej žiadaná. Možno povedať, že je aj povinná a musí byť podporovaná Komisiou.³³

Sekretariát Komisie pripravuje všeobecné prieskumy o organizáciách zapojených do medzinárodného obchodného práva, tiež aj hĺbkové správy o činnostiach týchto organizácií ohľadom individuálneho prístupu k témam medzinárodného obchodného práva. Toto všetko vykonáva s prístupom podporovať úlohu Komisie v monitorovaní a vyvíjaní danej problematiky. V širšom zmysle, funkcia koordinácie UNCITRAL zahŕňa takú prácu, ako sú napríklad semináre alebo štúdie v spolupráci s inými organizáciami, či už vládny alebo mimovládny. Ako príklad môžeme uviesť prieskum vytvorený v spolupráci s Arbitrážnym výborom ohľadom monitorovania implementácie do národného práva. Ďalej tiež vykonával prácu pre rozvoj spoločných medzinárodných štandardov so Svetovou bankou ohľadom insolvenčného práva a zákona o zabezpečených transakciách.

³¹ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: III. Organization and methods of work: A. UNCITRAL (the Commission)*.

³² United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV: Work of UNCITRAL: D. Coordinating the work of other organizations*.

³³ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). *Chapter III: General Debate: B. Relationship between the Commission and other bodies*. [19.2.2023]

Pripravoval publikácie v spolupráci s inými organizáciami, na vysvetlenie hmotnoprávných ustanovení a rôznych technických aspektov, v súvislosti so začlenením UNCITRAL textu do domáceho právneho systému. V niektorých prípadoch, keď to je vhodné, tak UNCITRAL odporúča použiť alebo prijať určité nástroje súvisiace s medzinárodným obchodným právom, ktoré boli vyvinuté inými organizáciami. Napríklad v najširšom možnom zmysle podporil ratifikáciu Európskeho dohovoru na medzinárodnú obchodnú arbitráž. Odporučil použitie viacerých textov vytvorených Medzinárodnou obchodnou komorou vrátane medzinárodných obchodných pravidiel, Incoterms.³⁴

Ako spomíname v kapitole 1.1, Slovensko sa stalo jedným z prvých členských štátov UNCITRAL, ešte ako Československo. Jeho členstvo vzniklo na dobu troch rokov.³⁵ Uplynutím spomínaných troch rokov, členstvo Československa v UNCITRAL zaniklo 31. decembra 1970.³⁶ História členských štátov ukazuje, že v roku 1993, na 26. zasadnutí Komisie sa Česká a Slovenská Federatívna republika rozdelila na Českú republiku a Slovenskú republiku, ale ďalšie údaje o Slovensku už nenachádzame.³⁷ V úsudku podľa doterajších údajov, Slovenská republika momentálne nie je členom Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo, zúčastňuje sa ale zhromaždení UNCITRAL ako pozorovateľ.^{38,39} Všeobecne ale môžeme povedať, že Slovenská republika podporuje prácu OSN a aj UNCITRAL. Vytvorené dohovory, vzorové zákony, odporúčania prijíma a aplikuje vo svojom právnom poriadku.

Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo je neoddeliteľnou súčasťou systému Organizácie Spojených národov. Ako sme už viackrát spomenuli, je hlavným právnym orgánom v oblasti medzinárodného obchodného práva. Samozrejme jeho práca a postavenie je zlomové pre širší okruh oblastí upravovaných Organizáciou Spojených národov, ako sú napríklad pravidlo zákona. Pravidlo zákona predstavuje proces, mechanizmus alebo normu, ktorá podporuje rovnosť obyvateľov pred právom, zaručuje

³⁴ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV. Work of UNCITRAL: D. Coordinating the work of other organizations.*

³⁵ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). *A. Report of the Commission: Establishment and Terms of Reference of the Commission.* [cit. 31.3.2023]

³⁶ Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. The First Session (1968). *Chapter I. Establishment and Terms of reference of the Commission: A. Establishment and composition of the Commission.* [16.2.2023]

³⁷ United Nations Commission on International Trade Law. *Member States History.* [10.4.2023]

³⁸ United Nations. *United Nations General Assembly elects new UNCITRAL members.* [10.4.2023]

³⁹ United Nations. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session.* [10.4.2023]

nesvojvoľnú formu vlády, a predovšetkým predchádza svojvoľnému používaniu moci. Ďalej dôležitú úlohu zohráva UNCITRAL v právnom splnomocnení chudobných, ako aj v obchodných a ľudských právach. UNICTRAL je zodpovedný za všetku pomoc pri uľahčovaní medzinárodného obchodu a investícií. Členstvo v Komisii určuje Valné zhromaždenie Organizácie Spojených národov, a jednotlivé členské štáty predstavujú rôzne úrovne hospodárskeho rozvoja a tiež právnych tradícií.⁴⁰

⁴⁰ United Nations. *A Guide to UNCITRAL: IV. Work of UNCITRAL: E. UNICTRAL's position within the United Nations system*

2 Doterajší prínos Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo

Doterajší prínos UNCITRAL je rozsiahli. Za jeho pôsobnosti sa vytvorilo množstvo dohovorov, jedným z nich je aj Viedenský dohovor, ktorý si neskôr rozoberieme, ale aj vzorových zákonov, ktorých prijatie pomohlo nejednému štátu v oblasti medzinárodného obchodného práva. Tie dohovory a vzorové zákony sú: *New York Convention* (1958), *Limitation Convention* (1974) (alebo *Convention on the Limitation Period in the International Sale of Goods.*), *Hamburg Rules* (1978), *CISG* (Viedenský dohovor o medzinárodnej kúpe tovaru) (1980), *UN Convention on International Bills of Exchange and International Promissory Notes* (1988), *UN Convention on the Liability of Operators of Transport Terminals in International Trade* (1991), *UN Convention on Independent Guarantees and Stand- by Letters of Credit* (1995), *UN Convention on the Assignment of Receivables in International Trade* (2001), *Electronic Communications Convention* (2005), *Rotterdam Rules* (2008), *Mauritius Convention on Transparency* (2014), *Singapore Convention on Mediation* (2018), *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration* (Vzorový zákon UNCITRAL o medzinárodnej obchodnej arbitráži) (1985), *UNCITRAL Model Law on Procurement of Goods, Construction and Services* (1994), *UNCITRAL Model Law on Electronic Commerce* (1996), *UNCITRAL Model Law on Cross-Border Insolvency* (1997), *UNCITRAL Model Law on Electronic Signatures* (2001), *UNCITRAL Model Law on International Commercial Conciliation* (2002), *UNCITRAL Model Law on Public Procurement* (2011), *UNCITRAL Model Law on Secured Transactions* (2016), *UNCITRAL Model Law on Electronic Transferable Records* (2017), *UNCITRAL Model Law on International Commercial Mediation and International Settlement Agreements Resulting from Mediation* (2018).⁴¹

Keď sa pozrieme zblízka na medzinárodné obchodné právo, alebo skôr len všeobecne na medzinárodný obchod, tak každého takéhoto obchodu základom je kúpna zmluva, v našom prípade medzinárodná kúpna zmluva. Všeobecne medzinárodný obchod je súhrn aktivít medzi ekonomikami, zapojené prostredníctvom fyzických či právnických osôb. Medzinárodná kúpna zmluva teda predstavuje kúpnu zmluvu, v ktorej je prítomný medzinárodný prvok, jeho neprítomnosť spôsobuje úpravu vnútroštátnym právnym

⁴¹ United Nations Commission on International Trade Law. *Overview of the status of UNCITRAL Conventions and Model Laws*. [15.4.2023]

poriadkom. Medzi jeden z viacerých nástrojov úpravy spomínanej kúpnej zmluvy je aj Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru, ktorý existuje nezávisle od iných.

V oblasti riešenia sporov sa Komisii OSN podarilo dosiahnuť významné míľniky, keďže si to stanovila za prioritný cieľ. Z jej snaženia vzniklo Rozhodcovské konanie (1976) a Zmierovacie pravidlá (1980). Rozhodcovské konanie aj Zmierovacie pravidlá sú vytvorené tak, aby sa strany dohodli, a vyjednávali zmluvu radšej súkromne než verejne na zákonnej úrovni. Práve táto vec ich rozlišuje od Vzorového zákona o rozhodcovskom konaní. Keďže v niektorých prípadoch, strany môžu byť frustrované z rôznych domácich právnych úprav, vzorový zákon im poskytuje všeobecné riešenie, ktoré môžu prijať ako svoj národný zákon a tým zabezpečiť pohostinné právne prostredie pre medzinárodný obchod.⁴²

Na poslednom zasadnutí Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo v roku 2022 sa prerokovalo a prijalo nejedno rozhodnutie. Dokončili a schválili draft Dohovoru o medzinárodných účinkoch súdneho predaja lodí. Komisia odsúhlasila prerokovanie spomínaného dohovoru podľa jednotlivých článkov.⁴³ Úlohou je upraviť súdny predaj akýchkoľvek lodí, ktoré sú zaťažené úverom, zábezpekou. Dohovor riadi účinok súdneho predaja lode, ktorý udeľuje čistý titul kupcovi, čo znamená, že všetky práva tretích osôb sú „vyčistené“.⁴⁴ Po čítaní jednotlivých článkov sa Komisia vyjadrila, že odvolávaním sa na Rezolúciu 2205 (XXI), podľa ktorej vykonáva svoj mandát pre harmonizáciu a unifikáciu medzinárodného obchodného práva, uvážením všetkých právnych aspektov, želaním naplnenia cieľa jednotnej právnej úpravy oblasti, poslať draft Dohovoru o medzinárodných účinkoch súdneho predaja lodí Valnému zhromaždeniu. Komisia navrhuje aby bol dohovor všeobecne známi, ako „Beijing Convention on the Judicial Sale of Ships“ a žiada Generálneho tajomníka o zverejnenie dohovoru vo všetkých šiestich jazykoch OSN, a tiež o rozšírenie po vláдах a iných zainteresovaných stranách.⁴⁵

Ďalej sa dokončili a prijali odporúčania pre pomoc mediačným centrá, ktoré patria pod UNCITRAL mediačné pravidlá. Tieto mediačné pravidlá bola prijaté ešte v roku 2021

⁴² GRIFFITH, G. MITCHELL, D. A. *Contractual dispute resolution in International Trade: The UNCITRAL Arbitration Rules (1976) and the UNCITRAL Conciliation Rules (1980)*. Melbourne Law School. Legal Studies Research Paper No. 217. 2007. s. 17 [6.3.2023]

⁴³ United Nations Commission on Trade Law. Fifty-fifth session. 2022. A/77/17. IV. *Finalization and approval of the draft convention on the international effects of judicial sales of ships: B. Consideration of the draft convention*. [30.3.2023]

⁴⁴ United Nations Commission on International Trade Law. A/CN.9/1108. *Draft convention on the international effects of judicial sales of ships*. [10.4.2023]

⁴⁵ United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. 2022. A/77/17. IV. *Finalization and approval of the draft convention on the international effects of judicial sales of ships: D. Approval of the draft convention*. [11.4.2023]

na 54. zasadnutí UNICTRAL, a sám UNCITRAL nariadil sekretariátu, aby pripravil spomínané odporúčania na to, ako upraviť mediačné pravidlá pre vlastné použitie. Komisia poznamenala, že sa použili podobné prístupy pri príprave draftu odporúčaní, ako pri odporúčaníach vytvorených pre pomoc rozhodcovským inštitúciám v prípade Rozhodcovského konania. Účelom odporúčaní je, aby informovali a asistovali mediačné centrá a iné zainteresované inštitúcie, ktoré predpokladajú použitie daných pravidiel. Dané pravidlá majú slúžiť ako príklad pre inštitúcie pre vytvorenie vlastných mediačných pravidiel, ďalej pre použitie inštitúciami na spravovanie sporov alebo na určenie mediátora na žiadosť nejakej strany.⁴⁶ UNCITRAL na základe konsenzu prijal nasledujúce rozhodnutie: „*prijíma odporúčania pre pomoc mediačným centrá a iným zainteresovaným inštitúciám s úctou k mediácii patriace pod UNCITRAL Mediation Rules*“, tiež žiada Generálneho tajomníka o zverejnenie odporúčaní vo všetkých oficiálnych jazykoch OSN.⁴⁷

Na 55. zasadnutí UNCITRAL tiež dokončili a prijali „*Model law on the Use and Cross-border Recognition of Identify Management and Trust Services*“, prerokovali správy pracovných skupín, prípadne nejaké ďalšie témy, ktoré boli spomínané.⁴⁸ Ďalej Komisia diskutovala o svojich pracovných metódach, v súvislosti s Covid-19 pandémiou, aká bola dostupnosť osobných stretnutí a prípadné prispôsobenia sa podmienkam. UNCITRAL dovolil pracovným skupinám, aby na osobných stretnutiach robili vecné rokovania a prijímanie správ o zasadnutí majú nechať ako písomný proces. Ďalej súhlasil, aby stretnutia pracovných skupín boli dostupné na video platformách, ktoré dovoľia delegátom zúčastniť sa na dialku.⁴⁹

2.1 Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru (CISG)

Dohovor OSN o medzinárodnej kúpe tovaru, všeobecne známi aj ako Viedenský dohovor (po ang. United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods, ďalej „CISG“) vznikol z práce Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo

⁴⁶ United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. A/CN.9/1118. *Recommendations to assist mediation centres and other interested bodies with regard to mediation under the UNCITRAL Mediation Rules (2021)*. [11.4.2023]

⁴⁷ United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. A/77/17. V. *Finalization and adoption of recommendations to assist mediation centres under the UNCITRAL Mediation Rules: C. Adoption of the recommendations to assist mediation centres and other interested bodies with regard to mediation under the UNCITRAL Mediation Rules*. [11.4.2023]

⁴⁸ United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. A/77/17. [13.4.2023]

⁴⁹ United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. A/77/17. XII. *Work programme: D. Working methods of UNCITRAL*. [13.4.2023]

a bol prijatý diplomatickou konferenciou 11. apríla 1980.⁵⁰ Prvé kroky pre zjednotenie práva pre medzinárodnú kúpu tovaru sa začali v 20. rokoch 20. storočia, prvý s návrhom prišiel Ernst Rabel. Neskôr Rabel predstavoval na pôde UNIDROIT (po angl. International Institute for the Unification of Private Law) prvú provizórnu správu, ktorá obsahovala možnosti zjednotenia obchodného práva, neskôr už predkladal prvý draft dohovoru, až po Hagueské dohovory. V roku 1964 bola v Hague konferencia, kde sa prijali dva dohovory, jeden pre medzinárodnú kúpu tovaru (po angl. Uniform Law on the International Sale of Goods, ďalej „ULIS“) a druhý pre tvorbu zmlúv medzinárodnej kúpy tovaru (po angl. Uniform Law on the Formation of Contracts for the International Sale of Goods, ďalej „ULF“). Chvíľu po prijatí týchto dohovorov, prišla vlna nepokojov a kritizovania, lebo všetky právne tradície nadväzovali na západnú Európu. Spomínané dohovory implementovalo len deväť štátov a tým pádom boli neúspešné. Avšak, ULIS a ULF dosiahli značný význam hlavne na Nemeckých, Benelux a Talianskych súdoch, kde ich používali ako príklad a model.⁵¹ Prvou úlohou UNCITRAL, presnejšie jednej z pracovných skupín, ktorú UNCITRAL požiadal, bolo dopytovať sa štátov, či mali v úmysle dodržiavať dané dohovory a zdôvodnenie prečo áno alebo nie. Tiež, ktorý z daných dohovorov by bol schopný sa ujať pre širšie prijímanie štátmi. Po tomto zbere informácii, UNCITRAL dlhé roky študoval dohovory ULIS a ULF s cieľom, aké zmeny by mohli spôsobiť teda zmenu názorov štátov, aby ich akceptovali v ich odlišných právnych a ekonomických systémoch. Pracovná skupina dokončila svoje úvahy o všetkých otázkach ohľadom návrhu Dohovoru, ďalej pripravila text Dohovoru pre posledné čítanie. Pre tento účel bola vytvorená skupina, ktorá ďalej žiadala, aby sa ustanovenia v Dohovore o premlčaní pri medzinárodnej kúpe tovaru dodržiavali čo najširším spôsobom. Vytvorený draft dohovoru bol prerokovaný UNCITRAL a vznikol tzv. New York Draft.⁵² Tento bol poslaný vládam členských štátov OSN pre komentáre, a tým sa sformoval základ pre Viedenskú konferenciu. Cieľom UNCITRAL ohľadom CISG bolo, aby členovia boli rovnomerne rozdelený zo všetkých kútov sveta. Ďalej samozrejme sa žiadalo, aby delegáti jednotlivých štátov mali čo najviac skúseností s medzinárodným obchodným právom. V mnohých prípadoch to tak aj bolo, napríklad niektorí zástupcovia štátov už pracovali aj na ULIS a ULF, ako napríklad profesor Honnold z USA alebo profesor

⁵⁰ United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods: II. Explanatory Note by the UNCITRAL Secretariat on the United Nations Conventions on Contracts for the International Sale of Goods.*

⁵¹ SCHLECHTRIEM. SCHWENZER. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG).* s. 2

⁵² Vid'. pozn. 51

Eörsi z Maďarska. Napriek tomu, rozdiely neboli len medzi právnymi pojmami používanými jednotlivými zástupcami, ale rozdiely v záujmoch, ktoré reprezentovali, spôsobovali väčší problém, ako pri vzniku ULIS a ULF. Nakoniec rokovanie prebehlo vo Viedni na základe New York Draftu, zúčastnilo sa 62 štátov, po hlasovaní 42 štátov hlasovalo za Dohovor⁵³, a podľa článku 99, Dohovor nadobúda platnosť po uplynutí 12 mesiacov odo dňa uloženia desiatej listiny o ratifikácii, prijatí alebo schválení.⁵⁴ Výsledkom tejto nakoniec rozsiahlej štúdie sa stalo CISG, ktorý kombinuje predmet týchto pôvodných dvoch dohovorov (ULIS a ULF) a platnosť nadobudlo 1. januára 1988. Úspech Komisie OSN v pripravovaní tohto dohovoru je možné vďačiť faktu, že pôvodných 11 štátov, pre ktorých tento dohovor bol vytvorený, boli z každej časti sveta a rôznej ekonomickej vyspelosti.⁵⁵

CISG slúži ako široko prijímaná zmluva, tiež ako zdroj inšpirácie pre mnoho národných práv. V dnešnom svete približne 80 % svetového obchodu sa riadi podľa neho. Viedenský dohovor o medzinárodnej kúpe tovaru sa zaoberá nielen tvorením zmlúv ale aj vyvažovaním postavenia a záujmov ako predávajúcich tak aj kupujúcich, a samozrejme určuje výber pravidiel v prípadoch keď niektorá strana neplní svoju povinnosť. CISG je doplnený Dohovorom o premlčacej lehote v medzinárodnom obchode, ktorý sa zaoberá špecifickými oblasťami práva. Cieľom CISG je poskytnúť modernú, jednotnú a hlavne férovú oblasť, v ktorom môžu vznikať zmluvy medzinárodno-obchodného charakteru. Tiež sa snaží prispievať pocitom istoty v obchodných vzťahoch a znižovať transakčné náklady.⁵⁶

Prečo je existencia Viedenského dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru dôležitá? Pretože kúpne zmluvy sú chrbtovou kosťou medzinárodného obchodu vo všetkých krajinách, a to sa neprihliada na ich právne tradície alebo ekonomickú vyspelosť. CISG je dohovorom, ktorý predstavuje jadro medzinárodného obchodného práva, ktorého univerzálna ratifikácia je žiadaná a upravuje už spomínané kúpne zmluvy. Pri zmluvách týkajúcich sa medzinárodného predaja tovaru, kedy medzinárodné právo súkromné ukazuje na právo zmluvného štátu ako na uplatniteľné, alebo na základe voľby zmluvných strán, bez

⁵³ SCHLECHTRIEM. SCHWENZER. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. s. 3

⁵⁴ United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*. Article 99 (1).

⁵⁵ United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods: II. Explanatory Note by the UNCITRAL Secretariat on the United Nations Conventions on Contracts for the International Sale of Goods*.

⁵⁶ United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Conventions on Contracts for the International Sale of Goods (Vienna, 1980) (CISG)* [cit. 16.3.2023]

ohl'adu či sa nachádzajú na území zmluvného štátu, CISG poskytuje neutrálne pravidlá a široký výber interpretačných materiálov na použitie, ktoré sú ľahko prijateľné. Nakoniec malé podniky a obchodníci v rozvojových krajinách často nemajú prístup k právnej pomoci pri dojednávaní zmlúv, a tým pádom sú zraniteľnejší pri problémoch vzniknutých zo zle dojednaných zmlúv alebo otázok týkajúcich sa platného práva. Títo podnikatelia často sú slabšími zmluvnými stranami a majú ťažkosti s udrжанím rovnováhy medzi nimi, čo by druhá zmluvná strana mohla zneužiť a získať určitý benefit, preto CISG sa snaží v rámci jej pôsobnosti zabráňovať týmto nerovnováham.⁵⁷

Hlavnou úlohou Viedenského dohovoru je teda riadiť zmluvy medzi súkromnými podnikmi pre medzinárodný obchod. Toto hlavne platí pri zmluvných stranách, ktorých miesto podnikania je v dvoch rozličných štátoch. Druhá časť dohovoru sa zaoberá tvorením zmlúv, ktorá nastane výmenou ponuky a dopytu. Tretia časť CISG sa stará o povinnosti zmluvných strán.⁵⁸ Povinnosti predávajúceho podľa článku 30 CISG sú „*Predávajúci je povinný dodať tovar, odovzdať akékoľvek doklady, ktoré sa naň vzťahujú, a vlastnícke právo k tovaru, ako vyžaduje zmluva a tento Dohovor za podmienok ustanovených zmluvou a týmto Dohovorom.*“⁵⁹ Na druhú stranu povinnosti kupujúceho nájdeme v článku 53, a to „*Kupujúci je povinný zaplatiť za tovar kúpnu cenu a prevziať dodávku v súlade so zmluvou a týmto Dohovorom.*“⁶⁰ Navyše táto časť CISG môže obsahovať aj nápravné prostriedky v prípade porušenia zmluvy. A ako posledná časť obsahuje všeobecné ustanovenia medzinárodného práva. Dohovor o medzinárodnej kúpe tovaru môžeme definovať ako písomnú, viacstrannú medzinárodnú zmluvu, ktorá má otvorenú možnosťou pristúpenia a univerzálnu pôsobnosť, ktorý reguluje obchodný a hospodársky styk. Okrem tohto všetkého, je to tiež medzinárodná zmluva, ktorá je priamo aplikovateľná, to znamená, že nie je potreba vytvárať špeciálnu vnútroštátnu normu, ale stačí ju len publikovať v zbierke zákonov.⁶¹

⁵⁷ United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Conventions on Contracts for the International Sale of Goods (Vienna, 1980) (CISG)* [cit. 16.3.2023]

⁵⁸ SCHLECHTRIEM. SCHWENZER. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. s. 3

⁵⁹ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Čl. 30.* [cit. 25.4.2023]

⁶⁰ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Čl. 53.* [cit. 25.4.2023]

⁶¹ SCHLECHTRIEM. SCHWENZER. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. s. 24

Dohovor OSN o medzinárodnej kúpe tovaru upravuje zmluvy o medzinárodnej kúpe tovaru podľa článku 1 ods. 1.⁶² Dôležité je vyzdvihnúť, že CISG sa nepoužije, ak sa jedná o kúpu na osobnú potrebu, na dražbách, pri výkone rozhodnutia, cenných papierov, lodí, člnov alebo elektrickej energie⁶³. Ako už bolo spomenuté, má štyri hlavné časti a práve tým sa odlišuje od Hagueských dohovorov, ULIS a ULF, ktoré sme bližšie špecifikovali na začiatku tejto kapitoly. V prípade CISG problematika tvorenia zmlúv a ich riadenie obchodného práva hmotného je obsiahnuté v jednom dohovore. Tento dôležitý bod zabraňuje opakovaniu a prekryvaniu sa a tým pádom objasňovanie otázok je jednoduchšie. Samozrejme, musíme spomenúť aj to, že CISG je samo vykonávací dohovor, zatiaľ čo v prípade ULIS a ULF bolo za potreby uvedenie do platnosti. Ako sa spomína v komentári pre Dohovor o medzinárodnej kúpe tovaru, podľa nich má ULIS vertikálnu podobu, kým CISG horizontálnu. A to práve preto, lebo Dohovor najprv stanoví povinnosti predávajúceho, za ktorými hneď nasledujú opravné prostriedky pre kupujúceho a potom naopak, povinnosti kupujúceho za ktorými nasledujú opravné prostriedky predávajúceho. Po týchto ustanoveniach nasledujú všeobecné pravidlá, ktoré zahŕňajú obe zmluvné strany. Kvôli horizontálnemu usporiadaniu, CISG poskytuje celkovo lepší pohľad na problematiku.⁶⁴ Ale aby sme dohovor len nechválili, obsahuje aj veľa nejasných pojmov, ktoré v spomínaných Hagueských dohovoroch neboli. Často používaný pojem je „reasonable“ v preklade rozumný, primeraný, dostupný, a práve tento pojem zvyšuje právnu neistotu a tým rozdielne rozhodnutia.⁶⁵ Napríklad v článku 39 Dohovoru sa uvádza „...v primeranom čase...“ namiesto napríklad „promptly“ v preklade „okamžite“.⁶⁶

V našom právnom poriadku Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru nájdeme v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 160/1991 Zb., keďže Slovenská republika je tiež jedným zo zmluvných štátov daného Dohovoru. Na základe Oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí, Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru, „v mene Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky bol

⁶² (1) Tento Dohovor upravuje zmluvy o kúpe tovaru medzi stranami, ktoré majú miesta podnikania v rôznych štátoch, ...

⁶³ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru*. Čl. 2. [cit. 27.4.2023]

⁶⁴ SCHLECHTRIEM. SCHWENZER. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. s. 3

⁶⁵ Vid'. pozn. 64, s. 4

⁶⁶ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru*. [cit. 27.4.2023]

Čl. 39 (1) Právo kupujúceho z vád tovaru zaniká, ak kupujúci neoznámí predávajúcemu povahu týchto vád v primeranom čase po tom, čo ich zistil alebo ich mal zistiť.

Dohovor podpísaný v New Yorku 1. septembra 1981. “⁶⁷ Jeho ratifikácia na našom území prebehla s výhradou, že nebude viazaná ustanovením Dohovoru čl. 1 ods. 1 písm. b) ⁶⁸. Túto výhradu bolo možné zakotviť podľa čl. 95 Dohovoru o medzinárodnej kúpe tovaru.⁶⁹ Ratifikačná listina sa uložila u generálneho tajomníka OSN, do depozitára Dohovoru dňa 5. marca 1990 a platnosť nadobudla 1. apríla 1991^{70,71}. Článok 91 Dohovoru ustanovuje, že Dohovor bolo možné podpísať do 30. septembra 1981 na záverečnom zasadnutí Konferencie OSN alebo v ústredí OSN v New Yorku. Ďalej spomína, že ho treba ratifikovať, prijať alebo schváliť signatárnymi štátmi a listiny o prijatí, schválení alebo prístupe budú uložené u generálneho tajomníka OSN.”⁷²

Príkladom použitia Dohovoru o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru na území Slovenskej republiky je prípad Okresného súdu v Galante, sp. zn. 17Cb/7/2006. Právny vzťah bol založený na základe ústnej kúpnej zmluvy medzi francúzskym predávajúcim a slovenským kupujúcim, kde predávajúci bol zaviazaný tovar dodať a kupujúci bol zaviazaný zaplatiť dohodnutú cenu za tovar na základe vystavených faktúr. Prípad vznikol na základe toho, že kupujúci si nesplnil svoju povinnosť zaplatiť, aj keď tovar bol doručený.⁷³ Okresný súd aplikoval CISG, keďže podľa § 10 ods. 1 a 2 zákona č. 97/1963 Zb.⁷⁴ o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ak účastníci nezvolia právo, ktoré bude riešiť ich záväzkové vzťahy, spravuje sa právnym poriadkom, ktorý

⁶⁷ FRIEHE. HUCK. *Viedenský dohovor (CISG) Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí.* Brunwick European Law School. [cit. 27.4.2023]

⁶⁸ (1) Tento Dohovor upravuje zmluvy o kúpe tovaru medzi stranami, ktoré majú miesta podnikania v rôznych štátoch,

b) ak podľa ustanovení medzinárodného práva súkromného sa má použiť právny poriadok niektorého zmluvného štátu.

⁶⁹ Čl. 95: Ktorýkoľvek štát môže vyhlásiť pri uložení svojich listín o ratifikácii,...., že nebude viazaný ustanovením článku 1 ods. 1 písm. b) tohto Dohovoru.

⁷⁰ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru.*

Čl. 99 ods. 2: „Pre každý štát, ktorý ratifikuje...k tomuto Dohovoru....nadobudne tento Dohovor platnosť s výnimkou časti, ktorú vylúči, prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí dvanástich mesiacov po dni uloženia jeho listiny o ratifikácii...”

⁷¹ Vid'. pozn. 67.

⁷² Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Čl. 91.* [cit. 27.4.2023]

⁷³ United Nations Commission on International Trade Law. *Case law on UNCITRAL texts (CLOUT).* Case 945: CISG 1 (1)(a); 7 (2); 74; 78 - Slovakia: *Okresný súd Galanta; 17Cb/7/2006* [cit. 28.4.2023]

⁷⁴ §10

(1) Ak účastníci nezvolia rozhodujúce právo, ich záväzkové vzťahy sa spravujú právnym poriadkom, použitie ktorého zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu.

(2) Vzhľadom na to, pokiaľ osobitný predpis neustanovuje inak, sa spravidla spravujú: a) kúpne zmluvy a zmluvy o diele právom miesta, kde je sídlo (bydlisko) predávajúceho alebo zhotoviteľa diela v čase uzavretia zmluvy; ...

zodpovedá rozumnému usporiadaniu daného vzťahu. Všeobecne, ak osobitný predpis neustanovuje inak, kúpne zmluvy sa spravujú právom miesta, kde má predávajúci sídlo. V tomto prípade predávajúci mal sídlo vo Francúzskej republike, ktorá je zmluvným štátom Dohovoru OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Keďže Slovenská republika je tiež zmluvným štátom daného Dohovoru, podľa čl. 1 písm. a)⁷⁵, daný zmluvný vzťah sa bude riadiť podľa CISG. Navrhovateľ (predávajúci) sa domáhal, aby súd vyzval odporcu (kupujúceho) na zaplatenie istiny. Navrhovateľ je spoločnosťou založenou a registrovanou podľa Francúzskeho práva a odporca je podnikateľský subjekt na základe Slovenského práva. V rozhodnutí je ďalej uvedené, že ak sa kupujúci oneskorí so zaplatením kúpnej ceny, predávajúci má nárok aj na úroky z omeškania.⁷⁶ Presná výška úrokov z omeškania v CISG nie je upravená, rieši sa podľa ustanovení medzinárodného práva súkromného. V tomto prípade podľa francúzskeho právneho poriadku. Ak sa strany nedohodnú inak, veriteľ má právo na úroky z omeškania vo výške úrokovej sadzby uplatňovanej Európskou ústrednou bankou pred prvým kalendárnym dňom príslušného polroka zvýšenú o sedem percentuálnych bodov. Francúzsky navrhovateľ mal preukázané súdu, že právny vzťah vznikol, navrhovateľ svoj záväzok dodať objednaný tovar splnil, odporca svoj záväzok zaplatiť kúpnu cenu za tovar nesplnil. Súd vo veci rozhodol v prospech navrhovateľa, a to tak, že mu priznal náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia a taktiež, odporca je povinný zaplatiť žalobcovi plnú sumu istiny spolu s úrokmi z omeškania.⁷⁷

Ďalším príkladom je Rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 9Cb/75/2010⁷⁸ v prípade českého predávajúceho a slovenského kupujúceho. Právny vzťah je založený na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy medzi zmluvnými stranami, predávajúci svoj záväzok dodať tovar splnil, kupujúci svoj záväzok zaplatiť kúpnu cenu splnil len čiastočne. Súd aplikoval Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru, tak ako v predošlom prípade, pretože Česká aj Slovenská republika sú zmluvnými krajinami Dohovoru. Sudkyňa bližšie špecifikovala čl. 11 Dohovoru, a to, že sa zmluva nemusí uzatvárať písomne a možno ju preukazovať akýmkoľvek prostriedkami vrátane svedkov.⁷⁹ Tiež to, že ak sa jedna strana

⁷⁵ (1) Tento Dohovor upravuje zmluvy o kúpe tovaru medzi stranami, ktoré majú miesta podnikania v rôznych štátoch,

a) ak tieto štáty sú zmluvnými štátmi, alebo...

⁷⁶ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru*. [cit. 28.4.2023]

Čl. 78: Ak sa strana oneskorí s platením kúpnej ceny alebo inej peňažnej sumy, má druhá strana nárok na úroky z omeškania bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek nároky na náhradu škody podľa článku 74.

⁷⁷ OS GA - 17Cb/7/2006 Rozsudok v mene Slovenskej republiky [cit. 28.4.2023]

⁷⁸ CISG - Cases. *District Court Trnava. Judgement OS TT from 20 October 2010, rec. No. 9Cb/75/2010*

⁷⁹ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Čl. 11*. [cit. 28.4.2023]

oneskorí s plnením záväzku, druhá strana má nárok na úroky z omeškania⁸⁰, v tomto prípade súd aplikoval český obchodný zákonník, podľa práva miesta predávajúceho. Súd rozhodol v prospech navrhovateľa (predávajúceho), pretože zmluvný vzťah bol preukázaný, pohľadávka bola uplatniteľná, súd odporcovi (kupujúcemu) nariaďuje povinnosť zaplatiť istinu spolu s úrokmi z omeškania, tiež náhradu trov konania a ďalšie trovy predstavujúce cestovné náklady splnomocneného zástupcu navrhovateľa.⁸¹

2.2 Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní

Vzorový zákon o medzinárodnom rozhodcovskom konaní (ďalej „Vzorový zákon“) bol prijatý Komisiou OSN pre medzinárodné obchodné právo 21. júna 1985.⁸² Tento zákon obsahuje mnoho sľubných základov pre žiadanú harmonizáciu jednotlivých národných práv. Bol vytvorený spôsobom, že obsahuje všetky štádiá rozhodcovského procesu, od rozhodcovskej zmluvy až po presadzovanie rozhodnutia a jeho odrážanie princípov a dôležitých problémov medzinárodnej rozhodcovskej praxe.⁸³ Forma vzorového zákona bola vytvorená z dôvodu, že dáva flexibilitu štátom pri harmonizácii a vytváraní rozhodcovských práv. Samozrejme sa odporúča, aby sa Vzorový zákon dodržiaval, čo najviac ako sa dá, pretože len to zaručí najlepšie výsledky v oblasti harmonizácie práva a v najlepší záujem jeho užívateľov, ktorí vo väčšine prípadov sú zahraničné strany a ich právnici. Pozadím pre vytvorenie tohto vzorového zákona bol aj dôvod potreby zlepšenia národných práv, ktoré v mnohých prípadoch sú nevhodné pre riešenie medzinárodných sporov, a na druhú stranu je existencia značného nepomeru medzi nimi⁸⁴.

Vzorový zákon vznikol z pôsobnosti jednej z pracovných skupín, ktorú UNCITRAL požiadal o vytvorenie draftu. Sekretariát Komisie bol naopak požiadaný o vytvorenie komentára, ktorý by uľahčil vládám prípravu vlastných návrhov a komentárov o drafte. Podľa danej žiadosti sa vytvorila správa, ktorá obsahovala zhrnutie, prečo dané ustanovenie bolo prijaté a čo bude kryť, tiež často sprevádzaný vysvetlivkami a výkladmi určitých slov.

⁸⁰ Zbierka zákonov Slovenskej republiky. Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru*. [cit. 30.4.2023]

Čl. 78: Ak sa strana oneskorí s platením kúpnej ceny alebo inej peňažnej sumy, má druhá strana nárok na úroky z omeškania bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek nároky na náhradu škody podľa článku 74.

⁸¹ OS TT - 9Cb/75/2010 Rozsudok v mene Slovenskej republiky. [cit. 30.4.2023]

⁸² United Nations. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration: Explanatory note by the UNCITRAL secretariat on the Model Law on International Commercial Arbitration*. Austria: United Nations publication, 1994. ISBN 92-1-133498-5, s. 15 [cit. 30.4.2023]

⁸³ United Nations. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006*. [cit. 29.3.2023]

⁸⁴ Vid'. pozn, 82.

Pri príprave komentára sekretariátom sa prihliadalo aj na to, že ten komentár nie je určený pre finálny text, ale pre Komisiu ako pomoc pri finalizácii a preskúšaní textu draftu.⁸⁵ Rokovanie a prijatie spomínaného draftu sa uskutočnilo na 18. zasadnutí Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo. Bolo uvedené, že prvoradým hľadiskom pri preskúšaní návrhu textu, by malo byť efektívne fungovanie medzinárodnej obchodnej arbitráže. Ďalej sa uviedlo za predpokladu pracovnej skupiny, aby sa text prijal v odporúčanej forme vzorového zákona, a nie vo forme dohovoru,⁸⁶ keďže ako je vyššie spomenuté, forma vzorového zákona dáva väčšiu flexibilitu štátom pri vytváraní rozhodcovských práv.

Ako dôležitý pojem nemôžem nespomenúť pojem arbitráž, ktorý predstavuje podľa krátkeho slovníka slovenského jazyka, riešenie sporov splnomocnenými rozhodcami, alebo rozhodcovské konanie.⁸⁷ Pojem arbitrabilita je tiež dôležitá, a tá predstavuje prípustnosť riešenia sporu v rozhodcovskom konaní a tiež okruh spoločenských vzťahov, pri ktorých účastníci majú možnosť zvoliť si podrobenie sa rozhodcovskému súdu namiesto štátneho orgánu.⁸⁸

V slovenskom právnom poriadku rozhodcovské konanie upravuje zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej „ZRK“). Tento právny predpis nahradil pôvodný, ktorý taktiež môžeme nájsť v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod číslom 218/1996 Z. z. o rozhodcovskom konaní.⁸⁹ Musíme spomenúť, že ZRK upravuje rozhodovanie sporov, ktoré vznikli z tuzemských alebo z medzinárodných obchodno- aj občianskoprávných vzťahov, a tiež že v rozhodcovskom konaní možno rozhodovať o všetkých sporoch týkajúcich sa právnych vzťahov, kde je možnosť uzatvoriť dohodu o urovnaní. Dôležité je spomenúť aj to, že podľa ZRK nemožno rozhodovať také spory, ktoré sa týkajú vzniku, zmeny alebo zániku vlastníckeho práva, tiež o osobnom stave, alebo spory súvisiace s núteným výkonom rozhodnutia.⁹⁰

⁸⁵ United Nations Commission on International Trade Law. 18th session. *International Commercial Arbitration: Analytical Commentary on Draft Text of a Model Law on International Commercial Arbitration*. A/CN.9/264. 1985. s. 3-4 [cit. 30.4.2023]

⁸⁶ United Nations. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its eighteenth session. 3-21 June 1985: B. General observations on the draft text of a model law on international commercial arbitration*. A/40/17 s. 5 [cit. 30.4.2023]

⁸⁷ Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV. Krátky slovník slovenského jazyka. [cit. 27.4.2023]

<<https://slovník.juls.savba.sk/?w=arbitr%C3%A1%C5%BE&s=exact&c=O851&cs=&d=kssj4#>>

⁸⁸ LEVRINC, M. *Základné pojmy rozhodcovského konania vo svetle posledných zmien zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní: 4 Arbitrabilita*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Belu v Banskej Bystrici, Právnická fakulta, 2016-2017.

⁸⁹ Zbierka zákonov Slovenskej republiky zákon č. 218/1996 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

⁹⁰ Zbierka zákonov Slovenskej republiky zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. § 1 (1), (2), (3).

Dôvodová správa k zákonu č. 336/2014 Z. z., k novele už spomínaného zákona z roku 2002 uvádza zásadnejšie nedostatky predchádzajúcej úpravy. Spresnil sa režim právomoci všeobecných súdov vydávať predbežné opatrenia v sporoch, v ktorých má rozhodovať rozhodcovský súd, v súlade s modelovým zákonom UNCITRAL. Značnou zmenou sa stalo aj to, že zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu sa mohla stať len obchodná alebo profesijná komora alebo záujmové združenie právnických osôb, čiže iné právnické osoby, napr. obchodné spoločnosti, už nemohli byť zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu. Túto zmenu zaviedli z dôvodu obmedzovania konfliktov a s požiadavkou nestranného a spravodlivého riešenia sporov.⁹¹ Ministerstvo Spravodlivosti Slovenskej republiky vedie zoznam stálych rozhodcovských súdov, daný zoznam sa zverejňuje na internetovej stránke a v Obchodnom vestníku. Tento register slúži na vyhľadávanie stálych rozhodcovských súdov, na možnosť podávania sťažností a taktiež slúži ako poskytovateľ informácií pre verejnú správu a občanov.⁹²

Rozhodcovská zmluva je základom toho, aby mohlo byť zahájené rozhodcovské konanie, ktoré predstavuje alternatívny spôsob riešenia sporov.⁹³ V otázke čo je rozhodcovské konanie, v ZRK nenájdeme odpoveď, ale vo vyššie spomínanej dôvodovej správe č. 336/2014 Z. z. je uvedené, že *„Ide o alternatívne riešenie súdnych sporov, definované ako súkromnoprávne konanie, ktoré sa uskutočňuje pod kontrolou a na základe zmluvy účastníkov, ktorou je spor predkladaný k posúdeniu nimi vybranému nezávislému subjektu a v ktorom výsledkom konania je rozhodnutie sporu s konečnou platnosťou vo forme rozhodnutia rozhodcu.“*⁹⁴ V prípade ak neexistuje rozhodcovská zmluva, rozhodca by musel odmietnuť rozhodovanie pre prípad nedostatku právomoci. Rozhodcovská zmluva vlastne oprávňuje rozhodcovský súd na rozhodnutie a prejednanie danej veci.⁹⁵ Z pohľadu rozhodcovského konania musí spĺňať dva požiadavky, a to subjektívnu a objektívnu požiadavku. Subjektívna požiadavka v jednoduchosti predstavuje vôľu strán podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, a tým prejavom vôle je uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Tým, že strany uzavreli rozhodcovskú zmluvu, automaticky vyjadrili súhlas, že ich možný spor

⁹¹ Dôvodová správa k zákonu č. 336/2014 Z. z.: A. *Všeobecná časť*. Vid'. <www.nrsr.sk>

⁹² Centrálny metainformačný systém verejnej správy SR. *ISVS: Register stálych rozhodcovských súdov*. [cit. 27.4.2023]

⁹³ MICHALÍKOVÁ, V. *Rozhodcovské konanie - základné informácie*. AKMV advokátska kancelária. [cit. 27.4.2023] Vid'. <www.akmv.sk>

⁹⁴ Vid'. pozn. 91

⁹⁵ SUCHOŽA, J. PALKOVÁ, R. *Vybrané aspekty rozhodcovského konania*. Brno: Masaryk University, 2009. [cit. 27.4.2023] Vid'. zborník z konferencie Dny práva 2009 Masaryk University 3. ročník.

určený v zmluvnom alebo právnom vzťahu sa rozhodne v rozhodcovskom konaní. Na druhú stranu objektívna požiadavka zahŕňa pozitívne stanovisko právneho poriadku na možnosť vedenia rozhodcovského konania, zjednodušene určuje okruh sporov vymedzených zákonom, ktoré možno rozhodovať v rozhodcovskom konaní.⁹⁶ Spomínaná zmluva môže mať formu osobitnej rozhodcovskej zmluvy ale aj rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská zmluva aj doložka musí mať písomnú formu, v opačnom prípade je neplatná.⁹⁷ „Osobitná rozhodcovská zmluva sa označuje aj ako zmluva o rozhodcovi.“⁹⁸ Rozhodcovská doložka je súčasťou hlavnej rozhodcovskej zmluvy, v ktorom si zmluvné strany dohodnú, kto bude rozhodovať ich prípadné spory, ktoré vznikli alebo ešte len vzniknú. Ak sa strany dohodnú na spomínanej doložke, spory bude rozhodovať rozhodca v rozhodcovskom konaní a nie súd. Mala by obsahovať dohodu zmluvných strán, či všetky alebo len niektoré spory sa budú rozhodovať v rozhodcovskom konaní, ďalej určenie rozhodcu alebo rozhodcovského súdu a taktiež ich záväzok, že sa podriadia rozhodcovskému rozhodnutiu. Pri zrušení hlavnej rozhodcovskej zmluvy treba prihliadať aj na to, že rozhodcovská doložka sa nezruší automaticky, treba ju zrušiť samostatne.⁹⁹ Hučková, R. uvádza, že osobitná rozhodcovská zmluva je výhodnejšia ako doložka, a to pretože pozornosť zmluvných strán je zameraná na osobitnú zmluvu a nie na rozsiahlu hlavnú zmluvu. Tým pádom sa zminimalizuje riziko nevšímnutia si tohto dôležitého aktu. Nepozornosť a argumentácia, že strana si túto doložku nevšimla v prípade konania by nebola účinná.¹⁰⁰

Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v posledných novelizáciách v značnej miere pozerá na dôležité medzinárodné dokumenty o obchodnej arbitráži a tým je aj spomínaný Vzorový zákon o medzinárodnej obchodnej arbitráži.¹⁰¹ Cieľom novelizácie ZRK zákonom č. 336/2014 Z. z. bolo aj dokončenie zosúladenia domáceho rozhodcovského práva so Vzorovým zákonom UNCITRAL o medzinárodnej obchodnej arbitráži.¹⁰²

⁹⁶ LEVRINC, M. *Základné pojmy rozhodcovského konania vo svetle posledných zmien zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní: 4 Arbitrabilita*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Belu v Banskej Bystrici, Právnická fakulta, 2016-2017.

⁹⁷ [anon] *Rozhodcovská zmluva: Obsah rozhodcovskej zmluvy*. Rozhodcovské konanie SR. [cit. 27.4.2023]

⁹⁸ HUČKOVÁ R. *Rozhodcovské konanie*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2013. ISBN 978-80-8152-091-4

⁹⁹ [anon] *Rozhodcovská doložka v zmluvách: Rozhodcovská doložka - čo je to?* onlinezmluvy.sk [cit. 27.4.2023]

¹⁰⁰ Vid'. pozn. 98.

¹⁰¹ SUCHOŽA, J. PALKOVÁ, R. *Vybrané aspekty rozhodcovského konania*. Brno: Masaryk University, 2009. [cit. 29.4.2023] Vid'. zborník z konferencie Dny práva 2009 Masaryk University 3. ročník.

¹⁰² CSACH, K. *Intertemporalita novej úpravy rozhodcovského konania*. Legalis, 2015. [cit. 1.5.2023] Vid'. <www.legalis.sk>

Zmluvný základ niektorých ustanovení vychádza zo Vzorového zákona, napríklad v článku 19 je spomenuté, že účastníci sa môžu dohodnúť na postupe, ktorým sa rozhodcovský súd bude riadiť, a ak sa účastníci nedohodnú, rozhodcovský súd môže viesť konanie spôsobom vhodným.^{103,104} Toto ustanovenie v zákone č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní sa uvádza tak, že: „*Rozhodcovský súd pripravuje a vedie rozhodcovské konanie v súlade s pravidlami dohodnutými účastníkmi rozhodcovského konania, ... Ak sa nedospeje k dohode o pravidlách, rozhodca pripravuje a vedie konanie podľa svojej úvahy, ...*“¹⁰⁵ Ustanovenie § 41 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní uvádza, že žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote do 60 dní.¹⁰⁶ Toto ustanovenie pred novelizáciou hovorilo, že žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote do 30 dní.¹⁰⁷ Táto zmena ustanovenia je kompromisným riešením medzi Vzorovým zákonom UNCITRAL a pôvodným znením ZRK.¹⁰⁸ Toto zrušenie rozhodcovského rozsudku možno požiadať len v prípade splnenia zákonom vymedzených formálnych dôvodov. Pri porušení hmotnoprávných predpisov nie je možné požiadať súd o zrušenie rozsudku, teda nie je možné napadnúť vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku.¹⁰⁹ Dôležitým aspektom v rozhodcovskom konaní je aj určenie rozhodcu, na ktorého požiadavky vo Vzorovom zákone nenachádzame. Pre výkon funkcie rozhodcu v Slovenskej republike sa musia splniť podmienky, a to: fyzická osoba, plnoletosť, spôsobilosť na právne úkony, bezúhonnosť, skúsenosti v oblasti funkcie. Požiadavka skúseností v danej oblasti je formulovaný vágne, keďže zákon to bližšie neupravuje, tým pádom rozhodcom by mohol byť ako vysokoškolský profesor, advokát alebo aj osoba s praxou v rozhodcovskom konaní. Absenciu úpravy rozhodcu vo Vzorovom zákone môžeme vysvetliť jednoducho. Keďže rozhodcovské konanie je založené na dohode strán, či budú spory spravovať v rozhodcovskom konaní, tak aj o dohode ich rozhodcu. Preto

¹⁰³ SUCHOŽA, J. PALKOVÁ, R. *Vybrané aspekty rozhodcovského konania*. Brno: Masaryk University, 2009. [cit. 29.4.2023] Viď. zborník z konferencie Dny práva 2009 Masaryk University 3. ročník.

¹⁰⁴ Article 19. Determination of rules of procedure

(1) Subject to the provision of this Law, the parties are free to agree on the procedure to be followed by the arbitral tribunal in conducting the proceedings.

(2) Failing such agreement, the arbitral tribunal may, subject to the provisions of this Law, conduct the arbitration in such manner as it considers appropriate...

¹⁰⁵ Zbierka zákonov Slovenskej republiky zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. § 26 ods. 2

¹⁰⁶ § 41 Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 60 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

¹⁰⁷ Zbierka zákonov Slovenskej republiky zákon č. 244/2002 Z. z. § 41 - účinné do 31.12.2014

¹⁰⁸ Dôvodová správa k zákonu č. 336/2014 Z. z.: *A. Všeobecná časť*. Viď. <www.nrsr.sk>

¹⁰⁹ KAMENSKÁ, Z. *Možnosti využitia rozhodcovského konania v treťom sektore*. Brno: Masaryk University, 2009. 6. s. [cit. 2.5.2023] Viď. zborník z konferencie Dny práva 2009 Masaryk University 3. ročník.

UNCITRAL akceptuje možnosť strán si vybrať vhodného rozhodcu, do ktorého vkladajú dôveru.¹¹⁰ Toto ustanovenie o skúsenostiach rozhodcu v danej oblasti bolo novelou zákona č. 336/2014 Z. z. upravené, a to tak, že „*V odseku 1 sa vypúšťa nejasná požiadavka, aby mal rozhodca skúsenosti na výkon svojej funkcie. V praxi si strany budú môcť zvoliť akéhokoľvek bezúhonného rozhodcu, ktorého považujú za vhodného na riešenie sporu.*“¹¹¹ Týmto sa nám potvrdzuje, že táto novela chcela čo najviac prispôsobiť náš zákon o rozhodcovskom konaní tomu vzorovému. Spomínaná novela z roku 2014 priniesla aj iné zmeny, a to v oblasti spotrebiteľských rozhodcovských sporov. Podľa novely už nie je možné rozhodovať spotrebiteľské spory podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, ale treba použiť osobitný zákon. Len pre zaujímavosť tým osobitným zákonom je zákon č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Táto zmena nastala, hlavne z dôvodu liberalizácie právnej úpravy a jej prispôbenie sa najmä opäť Vzorovému zákonu UNCITRAL.¹¹²

Ako základ rozhodcovskej zmluvy je prenesenie právomoci štátnych súdov po dohode strán na iné orgány. Toto ustanovenie sa nachádza v článku 46 ods. 1 Ústavy SR.¹¹³ V našom prípade, tým iným orgánom je rozhodcovský súd alebo rozhodca. Toto tvrdenie nám potvrdzuje aj samotný zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v § 3 ods. 1: „*Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.*“, čiže v konaní vedenom na inom orgáne Slovenskej republiky. Ďalej je dôležité sa zamerať aj na formu rozhodcovskej zmluvy, keďže tá zakotvuje ako tak jej platnosť aj účinnosť. Ako sme vyššie spomínali, že rozhodcovská zmluva aj doložka musí byť písomná, aby bola platná. To potvrdzuje aj ZRK v § 4 ods. 2,¹¹⁴ ale ďalší odsek spomínaného paragrafu odkazuje na jej platnosť aj v prípade, ak je zmluva obsiahnutá v písomnej komunikácii strán alebo, ak bola uzavretá elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a osoby, ktoré právny úkon urobili.¹¹⁵ Toto ustanovenie na dnešnú podobu bolo upravené novelou v už

¹¹⁰ HUČKOVÁ, R. TREŠČÁKOVÁ, D. *Osoba rozhodcu vo svetle pripravovaných legislatívnych zmien*. [cit. 2.5.2023] Vid'. *Studia Iuridica Cassoviensia*, ročník 2., 2014.

¹¹¹ Dôvodová správa k zákonu č. 336/2014 Z. z. B. *Osobitná časť: K bodom 15 a 16 (§6 ods. 1 a 3)*

¹¹² Vid'. pozn. 111.

¹¹³ Čl. 46 (1) Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

¹¹⁴ § 4 (2) Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

¹¹⁵ Zbierka zákonov Slovenskej republiky zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. § 4 ods. 3

spomínanom zákone č. 336/2014 Z. z.¹¹⁶ Spomínaná písomnosť rozhodcovskej doložky alebo zmluvy má svoj základ opäť a znova vo Vzorovom zákone UNCITRAL o medzinárodnej obchodnej arbitráži. V článku 7 odsek 2 je stanovené, že by mala byť písomne v listine, alebo vo vzájomnej listovej komunikácii, telegramoch, alebo v iných telekomunikačných prostriedkoch, ktoré slúžia ako dôkaz existencie dohody. UNCITRAL v tomto prípade veľmi šikovne vyriešila problémy modernizácie dnešného sveta v oblasti technológií.

Na záver si dovoľíme spomenúť a trochu vysvetliť určité výhody a nevýhody rozhodcovského konania. Výhodami rozhodcovského konania prevažne sú hospodárnosť konania, rýchlosť konania, neverejnosť konania a odborné rozhodovanie.¹¹⁷ Hospodárnosť konania je určite veľkou výhodou, keďže oproti klasickým súdnym konaniam je lacnejšia. Samozrejme aj v tomto prípade sa poplatky môžu navýšiť, a to napríklad pre zrýchlené konanie. Rýchlosť konania závisí od určitých vedľajších vecí, napríklad ako kvalitne majú zmluvné strany vytvorenú rozhodcovskú zmluvu. Táto výhoda je jedna z najdôležitejších, keďže čím rýchlejšie sa spor vyrieši, tým hospodárnejšie to bude, a môže sa subjekt skôr venovať svojej ekonomickej činnosti. Rýchlosť konania na niektorých súdoch zvykne byť ohraničená, dokedy musia vydať rozhodnutie. Vo všeobecnosti tieto konania trvajú cca 1 až 3 mesiace. Neverejnosť slúži na zachovanie dobrého mena subjektu, aby sa spor nedostal do povedomia verejnosti, ale aj na obmedzenie negatívnej publicity zmluvných strán. Nevýhodou tohto konania je už vyššie spomínané, a to, že nie je možnosť odvolať sa. Rozhodcovské konanie je len jednostupňové, a tým pádom nie je možné použiť opravný prostriedok. Tiež sme spomenuli, že v tomto prípade sa môže podať žaloba o zrušenie rozhodnutia, ale len v určitých prípadoch, napr. keby rozhodcovský súd nemá právomoc na prejednanie určitej veci.

¹¹⁶ LEVRINC, M. *Základné pojmy rozhodcovského konania vo svetle posledných zmien zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní: 5 Rozhodcovská zmluva*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Belu v Banskej Bystrici, Právnická fakulta, 2016-2017.

¹¹⁷ [anon] *Výhody rozhodcovského konania pred rozhodcom JUDr. Milanom Ficekom*. Rozhodcovské konanie SR. [cit. 4.5.2023]

Záver

Na záver tejto práce uvádzame štyri ciele Komisie OSN pre medzinárodné obchodné právo, ktoré podľa profesora Honnolda prispievajú k zjednodušeniu práce Komisie. Tieto ciele tiež inšpirujú prácu, a možno ich považovať za najvyššie hodnoty za uplynulé roky. Tými cieľmi sú: „*jasnosť, flexibilita, modernizácia, férovosť*“. **Jasnosť** v práve nebolo vždy úplne na prvom mieste. Ťažké slová na pochopenie, komplikovane napísané vety pre jednoduchých ľudí bolo nezrozumiteľné a preto právom sa spájala neistota. Medzinárodný obchod musel prekračovať rôzne právne systémy vyjadrené v rôznych jazykoch sveta, a k tomu sa popasovať aj s právnou neistotou. Tí, ktorí boli zaujatí v medzinárodnom obchode vyvinuli určité nástroje na svojpomoc, a ako môžeme vidieť neskôr, UNCITRAL tieto rozvinul, aby mohli byť široko dostupné. Ale samozrejme tieto svojpomocné nástroje nevedia pokryť väčšie oblasti s právnou neistotou, kde je za potreby vytvoriť medzinárodné pravidlá práva. Po čase, delegáti našli riešenie, a to také, že najlepšie bude, keď sa budú sústreďovať súčasne na jeden problém a vymyslia príklady ako rozhodnúť v kritických oblastiach. Týmto prístupom sa vedeli dohodnúť na najlepšom riešení pre medzinárodný obchod a predstaviť ho v ľudskom jazyku bez ťažkých právnych výrazov. **Flexibilita** sa prejavuje v spôsobe akým UNCITRAL pripravuje svoje vzorové zákony alebo pravidlá. Samozrejme základ rozmanitosti je vo výbere zjednocujúcich techník. Napríklad v oblastiach kde je potrebná vysoká miera jednotnosti, UNCITRAL vytvorí dohovor alebo medzinárodné zmluvy. Tento typ je preto vyhovujúci pre vysokú mieru jednotnosti, pretože vynecháva nepodstatné detaily alebo ustanovenia. Pri potrebe vyššej miery úprav na miestne pomery sa využívajú vzorové zákony namiesto dohovorov. V prípade keď je potrebná ešte väčšia miera flexibility, UNCITRAL vytvára štandardné pravidlá alebo ustanovenia, ako napríklad UNCITRAL Arbitrážne pravidlá. **Modernizácia** je veľmi dôležitá v smere medzinárodného obchodu. Veľa domácich právnych systémov nebolo vytvorených za účelom medzinárodného obchodovania, boli vytvorené len pre domáci trh a taktiež mnoho z nich sú už skoro storočie staré. Delegáti pri úprave medzinárodného obchodného práva musia prihliadať na to, čo bude najlepšie pre medzinárodný obchod a nie je pre jednotlivé krajiny zvlášť, preto je podstatná modernizácia neprehliadnuteľná. **Férovosť** v dnešnom svete je významný prvok. Často sme svedkami neférového jednania, po ktorom sa ľudia cítia byť ukrivdení, a práve preto pri vyjednávaniach obe strany musia byť dobre informované. Pri vzniku jednotných zákonov sa myslí na to, aby sa vytvorili všeobecné pravidlá na

vyplnenie dier v zákone. UNCITRAL vždy myslí na to, aby vytvorené dohovory, zákony boli férové pre obe zmluvné strany.¹¹⁸

Cieľom tejto práce bolo v stručnosti a v rámci možností predstaviť čitateľom Komisiu OSN pre medzinárodné obchodné právo. Opísali sme jej vznik, pôsobnosť, výkon funkcie, spôsob prípravy dohovorov a vzorových zákonov. Postup ako harmonizuje a modernizuje medzinárodné obchodné právo, aké úsilie vykonáva. Zistili sme, že svoju funkciu vykonáva aj pomocou pracovných skupín a sekretariátu.

Zistili sme, že Dohovor OSN o medzinárodnej kúpe tovaru pripravuje základ pre veľmi dôležité kúpne zmluvy a upravuje práva a povinnosti kupujúcich, predávajúcich v zmluvných vzťahoch. Opísali sme ako Dohovor vznikol, načo bližšie slúži, ako ho nájdeme v našej právnej úprave. A na záver danej kapitoly aj príklady jej využitia na slovenských súdoch.

Vzorový zákon UNCITRAL má veľkú súvislosť so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Opísali sme, čo predstavuje rozhodcovské konanie, ako sa na ňom môžu strany dohodnúť a či ju máme upravenú na Slovensku. Zistili sme, že mnoho ustanovení vzniklo alebo sa neskôr upravilo na základe vzoru. Slovenská právna úprava sa snažila viac prispôbiť vzorovému zákonu v posledných novelách pre lepšie a efektívnejšie fungovanie rozhodcovského konania v našej právnej úprave.

¹¹⁸ United Nations. *Uniform Commercial Law in the twenty-first century: Proceedings of the Congress of the United Nations Commission on International Trade Law, New York, 18-22 May 1992*. New York: United Nations, 1995. s. 11-13 ISBN: 92-1-133476-4.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje

HUČKOVÁ R. *Rozhodcovské konanie*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, 2013. 210 s. ISBN 978-80-8152-091-4

LEVRINC, M. *NOTITIAE NOVAE FACULTATIS IURIDICAE UNIVERSITATIS MATTHIAE BELII NEOSOLII: Základné pojmy rozhodcovského konania vo svetle posledných zmien zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní*. Banská Bystrica: Vydavateľstvo Belianum, Univerzita Mateja Belu v Banskej Bystrici, 2016-2017. 426 s. ISBN 978-80-557-1232-1. Dostupné na internete: <http://www.saep.sk/files/pdf/s4_clanok.pdf>

MEDELSKÝ, J. *Medzinárodné organizácie*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2014. 181 s. ISBN 978-80-8054-597-0. Dostupné na internete: <<https://www.akademiapz.sk/sites/default/files/KVPV/2022/Medzin%C3%A1rodn%C3%A9%20organiz%C3%A1cie.pdf>>

SCHLECHTRIEM. SCHWENZER. *Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG)*. New York: Oxford University Press, 2010. 1480 s. ISBN 978-0-19-956897-0.

United Nations Commission on the International Trade Law. *A Guide to UNCITRAL: Basic facts about the United Nations Commission on International Trade Law*. Vienna: United Nations, 2013. 66 s. Dostupné na internete: <<https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/12-57491-guide-to-uncitral-e.pdf>>

United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods*. New York: United Nations publication, 2010. 54 s. ISBN 978-92-1-133699-3. Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09951_e_ebook.pdf>

United Nations. *Uniform Commercial Law in the twenty-first century: Proceedings of the Congress of the United Nations Commission on International Trade Law, New York, 18-22 May 1992*. New York: United Nations, 1995. 290 s. ISBN: 92-1-133476-4. Dostupné na internete:

<https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/uniform_commercial_law_congress_1992_e.pdf>

United Nations. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration*. Austria: United Nations publication, 1994. 32 s. ISBN 92-1-133498-5. Dostupné na internete:

<https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf>

Internetové zdroje

BAJÁNKOVÁ, J. JUDr., VOJČÍK, P. Prof. JUDr. CSc. *Rozhodcovské konanie*. [cit. 10.03.2023] Dostupné na internete: <https://ja-sr.sk/files/Rozhodcovske_konanie.pdf>

BUKVAIOVÁ, L. *Vyplňovanie vnútorných medzier v Dohovore OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru. Diplomová práca*. Brno: Právnická fakulta Masarykovej univerzity, 2015. Dostupné na internete: <https://is.muni.cz/th/ccwno/Lenka_Bukvaiova_-_Vyplnovanie_vnutornych_medzier_v_Dohovore_OSN_o_zmluvach_o_medzinarodnej_kupe_tovaru.pdf>

Centrálny metainformačný systém verejnej správy SR. *ISVS: Register stálych rozhodcovských súdov*. Dostupné na internete:

<<https://metais.vicepremier.gov.sk/detail/ISVS/5c417074-36d8-4e01-ad1c-f86b5731d7bd/cimaster?tab=basicForm>>

CISG - Cases. *District Court Trnava. Judgement OS TT from 20 October 2010, rec. no. 9Cb/75/2010*. Dostupné na internete: <<http://www.cisg.sk/en/Cases.html>>

CHOI, N. *Rule of law*. Britannica, 2023. Dostupné na internete: <<https://www.britannica.com/topic/rule-of-law>>

CSACH, K. doc. JUDr. PhD. LL.M. *Intertemporalita novej úpravy rozhodcovského konania*. Legalis, 2015. Dostupné na internete:

<<https://www.legalis.sk/sk/casopis/sukromne-pravo/intertemporalita-novej-upravy-rozhodcovskeho-konania.m-151.rtf>>

FRIEHE, HUCK. *Viedenský dohovor (CISG) Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí*. Brunswick European Law School, 2010. 24 s. Dostupné na internete: <<https://cisg7.institut-e-business.de/pdf/Textsammlung/textsammlung-slovakisch.pdf>>

GRIFFITH, G. MITCHELL, D. A. *Contractual dispute resolution in International Trade: The UNCITRAL Arbitration Rules (1976) and the UNCITRAL Conciliation Rules (1980)*. Melbourne: Melbourne Law School, 2007. 17 s. Dostupné na internete: <<https://deliverypdf.ssrn.com/delivery.php?ID=372020070024103122002093075079031011030078052092059006029089112011022080031081010113102061051016000116101126092127004068083011061068054050099072078097083116031017044049086028118112074011087085116081065083092127118079120106007024009007112067013017&EXT=pdf&INDEX=TRUE>>

HROMADA, R. *Rozhodčí smlouva z pohledu Vzorového zákona UNCITRAL o mezinárodní obchodní arbitráži*. Diplomová práce. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně, 2009. Dostupné na internete: <https://is.muni.cz/th/ovii5/Rozhodci_smlouva_z_pohledu_Vzoroveho_zakona UNCITRAL_o_mezinarodni_obchodni_arbitrazi.pdf>

HUBÁLEK, L. *Lex mercatoria a jeho součásti*, Bakalářská práce. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2010. Dostupné na internete: <https://is.muni.cz/th/py03s/lex_mercatoria.pdf>

HUČKOVÁ, R. TREŠČÁKOVÁ, D. *Osoba rozhodcu vo svetle pripravovaných legislatívnych zmien*. STUDIA IURIDICA Cassoviensia, ročník 2., 2014. ISSN 1339-3995. Dostupné na internete: <http://sic.pravo.upjs.sk/files/3_huckova_trescakova_postavenie_rozhodcu.pdf>

JAVED, S. *Lex mercatoria and Codification on International Trade Law*. Black n' White Journal. Dostupné na internete: <<https://bnwjjournal.com/2020/12/03/lex-mercatoria-and-codification-of-international-trade-law/>>

KAMENSKÁ, Z. *Možnosti využitia rozhodcovského konania v treťom sektore*. Brno: Masaryk University, 2009. Dostupné na internete: <https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/rozhodci_rizeni/Kamenska_Zuzana_1267.pdf>

[anon] *Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo*. Encyklopaedia Beliana, 2018. Dostupné na internete: <<https://beliana.sav.sk/heslo/komisia-osn-pre-medzinarodne-obchodne-pravo>>

[anon] *Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo (UNCITRAL): Čo je Komisia OSN pre medzinárodné obchodné právo (UNCITRAL)?* Investopedia: Investovanie a financie. Dostupné na internete: <<https://investopedia.sk/2020/11/28/komisia-osn-pre-medzinarodne-obchodne-pravo-uncitral-united-nations-commission-on-international-trade-law-uncitral/>>

LADIKOVÁ, S. *Rozhodcovské konanie. Bakalárska práca*. Banská Bystrica: Bankovní institut vysoká škola Praha zahraničná vysoká škola Banská Bystrica, 2012. Dostupné na internete: <https://is.ambis.cz/th/v81fd/S._Ladikova_-_rozhodcovske_konanie.pdf>

LIPKOVÁ, Ľ. prof. Ing. Csc. *Medzinárodné vzťahy, Vedecký časopis pre medzinárodné politické, ekonomické, kultúrne a právne vzťahy*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2011. s. 158. ISSN: 1336-1562. Dostupné na internete: <<https://fmv.euba.sk/RePEc/brv/journal/MV2011-2.pdf>>

MICHALÍKOVÁ, V. JUDr. MBA. *Rozhodcovské konanie - základné informácie*. AKMV advokátska kancelária. Dostupné na internete: <<https://www.akmv.sk/rozhodcovske-konanie-zakladne-informacie/>>

OS GA - 17Cb/7/2006 Rozsudok v mene Slovenskej republiky. Dostupné na internete: <<http://www.cisg.sk/sk/17cb-7-2006.html>>

OS TT - 9Cb/75/2010 Rozsudok v mene Slovenskej republiky. Dostupné na internete: <<http://www.cisg.sk/sk/9cb-75-2010.html>>

[anon] *Report of the United Nations Commission on International Trade Law on the work of its eighteenth session. 3-21 June 1985. A/40/17*. New York: United Nations, 1985. Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N85/325/11/PDF/N8532511.pdf?OpenElement>>

Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee. 2102 (XX). *Consideration of steps to be taken for progressive development in the field of private international law with a particular view to promoting international trade*. 1965. Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/218/65/PDF/NR021865.pdf?OpenElement>>

Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee. 2205 (XXI). *Establishment of the United Nations Commission on International Trade Law*. 1966. Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/005/08/IMG/NR000508.pdf?OpenElement>>

[anon] *Rozhodcovská doložka v zmluvách: Rozhodcovská doložka - čo je to?* onlinezmluvy.sk. Dostupné na internete: <<https://www.onlinezmluvy.sk/rozhodcovska-dolozka-v-zmluvach/>>

[anon] *Rozhodcovská zmluva: Obsah rozhodcovskej zmluvy*. Rozhodcovské konanie SR. Dostupné na internete: <<https://www.rsba.sk/rozhodcovska-zmluva>>

SUCHOŽA, J. PALKOVÁ, R. *Vybrané aspekty rozhodcovského konania*. Brno: Masaryk University, 2009. Dostupné na internete: <https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2009/files/prispevky/rozhodci_rizeni/Palkova_Regina_1231.pdf>

ŠTEFÁNIK, J. *Medzinárodná (obchodná) arbitráž - právna povaha a súvisiace otázky. Rigorózna práca*. Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2010. Dostupné na internete: <https://is.muni.cz/th/s9b0x/Rigorozna_praca.pdf>

THANT, U. *Report of the Secretary General (A/6396)* - 21. session of the General Assembly, agenda item 88. 54s. New York: United Nations, 1966. Dostupné na internete: <<https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/a-6396-e.pdf>>

United Nations Commission on International Trade Law. Dostupné na internete: <<https://uncitral.un.org/>>

United Nations Commission on International Trade Law. *Case Law on UNCITRAL Texts (CLOUT)*: Case 945: CISG 1 (1) (a); 7 (2); 74; 78 - Slovakia: Okresný súd Galanta; 17Cb/7/2006 (15 December 2006). Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V10/531/46/PDF/V1053146.pdf?OpenElement>>

United Nations Commission on International Trade Law. Eighteenth session. *International Commercial Arbitration: Analytical commentary on draft text of a model law on International Commercial Arbitration: Report of the Secretary-General*. A/CN.9/264. Vienna: United Nations, 1985. Dostupné na internete: <file:///C:/Users/petho/Downloads/A_CN.9_264-EN.pdf>

United Nations Commission on International Trade Law. First session. *Organization and methods of work: Note by the Secretary-General*. New York: United Nations, 1968. Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N68/019/37/PDF/N6801937.pdf?OpenElement>>

United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. *Dispute settlement: Recommendations to assist mediation centres and other interested bodies with regard to mediation under the UNCITRAL Mediation Rules (2021): Note by the Secretariat*. A/CN.9/1118. New York: United Nations, 2022). Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V22/010/47/PDF/V2201047.pdf?OpenElement>>

United Nations Commission on International Trade Law. Fifty-fifth session. *Draft convention on the international effects of judicial sales of ships: Note by the Secretariat*. A/CN.9/1108. New York: United Nations, 2022. Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V22/012/74/PDF/V2201274.pdf?OpenElement>>

United Nations Commission on International Trade Law. *International Sale of Goods (CISG) and Related Transactions*. [cit. 28.02.2023] Dostupné na internete: <<https://uncitral.un.org/en/texts/salegoods>>

United Nations Commission on International Trade Law. *Member States History*. Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/en/about/faq/mandate_composition/memberhistory>

United Nations Commission on International Trade Law. *United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods (Vienna, 1980) (CISG)*. Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/en/texts/salegoods/conventions/sale_of_goods/cisg>

United Nations Commission on International Trade Law. *Working groups*. Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/en/working_groups>

United Nations. *Report of the United Nations Commission on International Trade Law: Fifty-fifth session (27 June - 15 July 2022). A/77/17*. New York: United Nations, 2022. Dostupné na internete: <<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/221/088/8E/PDF/2210888E.pdf?OpenElement>>

United Nations. UNCITRAL. *Overview of the Status of UNCITRAL Conventions and Model Laws*. Dostupné na internete: <<https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/overview-status-table.pdf>>

United Nations. *UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration (1985), with amendments as adopted in 2006*. [cit. 15.01.2023] Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/en/texts/arbitration/modellaw/commercial_arbitration>

United Nations, *United Nations General Assembly elects new UNCITRAL Members*. Information Service Vienna, 2022. Dostupné na internete: <<https://unis.unvienna.org/unis/en/pressrels/2022/unisl325.html>>

[anon] *Výhody rozhodcovského konania pred rozhodcom JUDr. Milanom Ficekom*. Rozhodcovské konanie SR. Dostupné na internete: <<https://www.rsba.sk/vyhody-rozhodcovskeho-konania>>

[anon] *What is international trade law?* Permanent Mission of France to the United Nations and the International Organisations in Vienna. Dostupné na internete: <<https://onu-vienne.delegfrance.org/What-is-international-trade-law-International>>

Yearbook of the United Nations Commission on International Trade Law, 1970. *The First Session (1968): A. Report of the Commission*. 23 s. 1968. Dostupné na internete: <<https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/a7216-e.pdf>>

Právne predpisy

UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration. United Nations, 1994. Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf>

United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods. New York: United Nations, 2010. Dostupné na internete: <https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/19-09951_e_ebook.pdf>

Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 160/1991 Zb. *Dohovor OSN o zmluvách o medzinárodnej kúpe tovaru*. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/160/19910506>>

Zákon č. 218/1996 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1996/218/20011129>>

Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2002/244/20200101>>

Zákon č. 336/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2014/336/20150101>>

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/static/pdf/1992/460/ZZ_1992_460_20230126.pdf>

Prílohy

1. Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee. 2205 (XXI). *Establishment of the United Nations Commission on International Trade Law*. 1966. (strana 1)

Resolutions adopted on the reports of the Sixth Committee

99

preparation and execution of the items of the Programme for performance in 1967 and 1968 and, following consultations with the Advisory Committee, to submit recommendations regarding the execution of the Programme in subsequent years;

8. *Decides* to include in the provisional agenda of its twenty-second session an item entitled "United Nations Programme of Assistance in the Teaching, Study, Dissemination and Wider Appreciation of International Law".

1496th plenary meeting,
16 December 1966.

2205 (XXI). Establishment of the United Nations Commission on International Trade Law

The General Assembly,

Recalling its resolution 2102 (XX) of 20 December 1965, by which it requested the Secretary-General to submit to the General Assembly at its twenty-first session a comprehensive report on the progressive development of the law of international trade,

Having considered with appreciation the report of the Secretary-General on that subject,⁸

Considering that international trade co-operation among States is an important factor in the promotion of friendly relations and, consequently, in the maintenance of peace and security,

Recalling its belief that the interests of all peoples, and particularly those of developing countries, demand the betterment of conditions favouring the extensive development of international trade,

Reaffirming its conviction that divergencies arising from the laws of different States in matters relating to international trade constitute one of the obstacles to the development of world trade.

Having noted with appreciation the efforts made by intergovernmental and non-governmental organizations towards the progressive harmonization and unification of the law of international trade by promoting the adoption of international conventions, uniform laws, standard contract provisions, general conditions of sale, standard trade terms and other measures,

Noting at the same time that progress in this area has not been commensurate with the importance and urgency of the problem, owing to a number of factors, in particular insufficient co-ordination and co-operation between the organizations concerned, their limited membership or authority and the small degree of participation in this field on the part of many developing countries,

Considering it desirable that the process of harmonization and unification of the law of international trade should be substantially co-ordinated, systematized and accelerated and that a broader participation should be secured in furthering progress in this area,

Convinced that it would therefore be desirable for the United Nations to play a more active role towards reducing or removing legal obstacles to the flow of international trade,

Noting that such action would be properly within the scope and competence of the Organization under the terms of Article 1, paragraph 3, and Article 13, and of Chapters IX and X of the Charter of the United Nations,

Having in mind the responsibilities of the United Nations Conference on Trade and Development in the field of international trade,

Recalling that the Conference, in accordance with its General Principle Six,⁹ has a particular interest in promoting the establishment of rules furthering international trade as one of the most important factors in economic development,

Recognising that there is no existing United Nations organ which is both familiar with this technical legal subject and able to devote sufficient time to work in this field,

I

Decides to establish a United Nations Commission on International Trade Law (hereinafter referred to as the Commission), which shall have for its object the promotion of the progressive harmonization and unification of the law of international trade, in accordance with the provisions set forth in section II below;

II

ORGANIZATION AND FUNCTIONS OF THE UNITED NATIONS COMMISSION ON INTERNATIONAL TRADE LAW

1. The Commission shall consist of twenty-nine States, elected by the General Assembly for a term of six years, except as provided in paragraph 2 of the present resolution. In electing the members of the Commission, the Assembly shall observe the following distribution of seats:

- (a) Seven from African States;
- (b) Five from Asian States;
- (c) Four from Eastern European States;
- (d) Five from Latin American States;
- (e) Eight from Western European and other States.

The General Assembly shall also have due regard to the adequate representation of the principal economic and legal systems of the world, and of developed and developing countries.

2. Of the members elected at the first election, to be held at the twenty-second session of the General Assembly, the terms of fourteen members shall expire at the end of three years. The President of the General Assembly shall select these members within each of the five groups of States referred to in paragraph 1 above, by drawing lots.

3. The members elected at the first election shall take office on 1 January 1968. Subsequently, the members shall take office on 1 January of the year following each election.

4. The representatives of members on the Commission shall be appointed by Member States in so far as possible from among persons of eminence in the field of the law of international trade.

5. Retiring members shall be eligible for re-election.

6. The Commission shall normally hold one regular session a year. It shall, if there are no technical difficulties, meet alternately at United Nations Headquarters and at the United Nations Office at Geneva.

7. The Secretary-General shall make available to the Commission the appropriate staff and facilities required by the Commission to fulfil its task.

⁸ See *Proceedings of the United Nations Conference on Trade and Development*, vol. I, *Final Act and Report* (United Nations publication, Sales No.: 64.II.B.11), annex A.I.1, p. 18.

⁹ *Ibid.*, agenda item 88, documents A/6396 and Add.1 and 2.

8. The Commission shall further the progressive harmonization and unification of the law of international trade by:

(a) Co-ordinating the work of organizations active in this field and encouraging co-operation among them;

(b) Promoting wider participation in existing international conventions and wider acceptance of existing model and uniform laws;

(c) Preparing or promoting the adoption of new international conventions, model laws and uniform laws and promoting the codification and wider acceptance of international trade terms, provisions, customs and practices, in collaboration, where appropriate, with the organizations operating in this field;

(d) Promoting ways and means of ensuring a uniform interpretation and application of international conventions and uniform laws in the field of the law of international trade;

(e) Collecting and disseminating information on national legislation and modern legal developments, including case law, in the field of the law of international trade;

(f) Establishing and maintaining a close collaboration with the United Nations Conference on Trade and Development;

(g) Maintaining liaison with other United Nations organs and specialized agencies concerned with international trade;

(h) Taking any other action it may deem useful to fulfil its functions.

9. The Commission shall bear in mind the interests of all peoples, and particularly those of developing countries, in the extensive development of international trade.

10. The Commission shall submit an annual report, including its recommendations, to the General Assembly, and the report shall be submitted simultaneously to the United Nations Conference on Trade and Development for comments. Any such comments or recommendations which the Conference or the Trade and Development Board may wish to make, including suggestions on topics for inclusion in the work of the Com-

mission, shall be transmitted to the General Assembly in accordance with the relevant provisions of Assembly resolution 1995 (XIX) of 30 December 1964. Any other recommendations relevant to the work of the Commission which the Conference or the Board may wish to make shall be similarly transmitted to the General Assembly.

11. The Commission may consult with or request the services of any international or national organization, scientific institution and individual expert, on any subject entrusted to it, if it considers such consultation or services might assist it in the performance of its functions.

12. The Commission may establish appropriate working relationships with intergovernmental organizations and international non-governmental organizations concerned with the progressive harmonization and unification of the law of international trade.

III

1. *Requests* the Secretary-General, pending the election of the Commission, to carry out the preparatory work necessary for the organization of the work of the Commission and, in particular:

(a) To invite Member States to submit in writing before 1 July 1967, taking into account in particular the report of the Secretary-General,¹⁰ comments on a programme of work to be undertaken by the Commission in discharging its functions under paragraph 8 of section II above;

(b) To request similar comments from the organs and organizations referred to in paragraph 8 (f) and (g) and in paragraph 12 of section II above;

2. *Decides* to include an item entitled "Election of the members of the United Nations Commission on International Trade Law" in the provisional agenda of its twenty-second session.

1497th plenary meeting,
17 December 1966.

¹⁰ *Official Records of the General Assembly, Twenty-first Session, Annexes, agenda item 88, documents A/6396 and Add.1 and 2.*